

Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte

Grao en Educación Primaria

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P02G120V01101	Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino	1c	6
P02G120V01102	Educación: Teoría e historia da educación	1c	6
P02G120V01103	Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos	1c	6
P02G120V01104	Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento	1c	6
P02G120V01105	Socioloxía: Socioloxía da educación	1c	6
P02G120V01201	Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria	2c	6
P02G120V01202	Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria	2c	6
P02G120V01203	Historia: Historia do presente	2c	6
P02G120V01204	Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento	2c	6
P02G120V01205	Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino**

Materia	Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino			
Código	P02G120V01101			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Fernández Menor, Isabel			
Profesorado	Fernández Menor, Isabel			
Correo-e	isfernandez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia forma parte do módulo temático "Procesos e contextos educativos", de carácter básico, con 6 créditos ECTS, situada no 1º curso, 1º cuatrimestre. Pretende proporcionar aos estudantes uns coñecementos científicos e as técnicas necesarias para reflexionar sobre os distintos aspectos e ámbitos da organización escolar e, para poder aplicarllos a unha realidade concreta, es dicir, a un Centro da nosa Comunidade Autónoma. Intenta, tanto pola actualidade dos contidos, como polos ámbitos que abarca, espertar os intereses dos estudantes por aspectos que tradicionalmente non se trataban nos currículos académicos.			

Competencias

Código	
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturais
C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula

C18	Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Coñecer a lexislación que regula as Escolas de Educación Infantil e Primaria e doutros centros, a súa estrutura e os modelos de organización dos centros, servizos e espazos.	B1	C8	D1
	B4		D2
	B5		D6
	B6		D8
	B10		D14 D22
Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e lexislativos da actividade educativa e situar a escola no sistema educativo español, no contexto europeo e internacional	B1	C8	D1
	B6	C9	D2
	B12		D6
			D7
			D8
			D9
			D13
			D19 D21 D22
Planificación das secuencias de aprendizaxe e organización das situacións de traballo na aula, no espazo de xogo e noutros espazos comúns e/ou específicos	B1	C1	D1
	B2	C2	D2
	B3	C5	D6
	B4	C6	D7
	B5	C8	D8
	B6	C9	D9
	B8	C14	D12
	B10	C16	D13
	B11		D18 D19 D22
Comprender que a dinámica diaria en Educación Primaria é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexibles no exercicio da función docente.	B1	C1	D1
	B2	C2	D2
	B6	C8	D6
	B7	C13	D7
	B8	C16	D8
	B9		D13
	B10		D17
	B12		D19 D21 D22

Valorar a importancia da estabilidade e a regularidade no contorno escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso harmónico e integral dos estudantes.	B7 B10	C1	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D13 D14 D17 D18 D19
Saber traballar en equipo con outros profesionais e colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno, coa finalidade de planificar secuencias de aprendizaxe e organizar situacións de traballo, na aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 6-12 anos; así como noutros eidos nos que desenvolver o traballo docente para o que se está adquirindo cualificación.	B1 B7 B9 B12	C2 C15 C18	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D18 D19 D22
Ter unha imaxe realista de si mesmo, actuar conforme ás propias conviccións, asumir responsabilidades, tomar decisións e relativizar as posibles frustracións.	B12		D1 D2 D6 D7 D8 D9 D14 D15 D18 D19 D21 D22
Tomar conciencia da complexidade dos procesos educativos en xeral e dos procesos de ensinanza-aprendizaxe, nas etapas obrigatorias do sistema educativo.	B1 B6 B10 B12		D1 D2 D6 D7 D8 D9 D18 D19 D22
Analizar e aplicar distintas estratexias metodolóxicas para organizar os espazos, materiais e tempos, en función dos diferentes modelos didácticos e das características e peculiaridades do alumnado.	B1 B2 B4 B6 B8 B10 B11	C1 C5 C6 C8 C13 C14 C15 C16 C18	D1 D2 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D14 D15 D16 D18 D19 D22
Coñecer experiencias internacionais e exemplos de experiencias innovadoras en Educación Primaria para aplicalas na aula.	B1 B8 B9 B10 B11 B12	C1 C2 C5 C6 C9 C15	D1 D2 D13 D18 D19 D20 D22

Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro, atendendo os criterios de control de calidade.

B1
B6
B12
C8
C9
C13
C14
D1
D2
D7
D8
D9
D14
D18
D19
D22

Contidos

Tema	
1.- FUNDAMENTACIÓN CONCEPTUAL	1.1.- A Organización Escolar. 1.2.- O centro como unidade organizativa: funcións directivas, de xestión pedagóxica e administración. 1.3 - Organización dos recursos humanos, materiais e funcionais do centro escolar.
2.- SUBSISTEMA AMBIENTAL/CONTEXTUAL	2.1 A estrutura do sistema escolar. 2.2 Os centros e os seus ensinos. 2.3 Sistemas de avaliación de centros.
3.- SUBSISTEMA DE PLANIFICACIÓN	3.1.- Plan de centro. 3.2.- O centro como unidade organizativa: funcións directivas, de xestión pedagóxica e administración escolar: características e niveis.
4.-SUBSISTEMA ESTRUCTURAL	4.1.- Organización do alumnado, profesorado, recursos, espazos, horarios, actividades. 4.2.- Documentos programáticos, de xestión administrativa e económica dos centros escolares.
5.- SUBSISTEMA RELACIONAL	5.1.- A participación nos centros educativos. 5.2.- O clima organizativo. 5.3.- A cultura organizativa. 5.4.- O conflitos nas organizacións educativas. 5.5 - A coordinación interna e externa nos centros educativos.
6.- SUBSISTEMA DE DIRECCIÓN Y LIDERADO	6.1.- A dirección nas organizacións educativas. 6.2.- Os proxectos de dirección. 6.3.- Da dirección al liderado.
7.- SUBSISTEMA DE CAMBIO/DESARROLLO ORGANIZATIVO	7.1.- Evaluación de centros. 7.2.- Análisis de experiencias de organización. 7.3.- Referencia de modelos y elementos estudiados en centros de educación infantil y primaria.
8.-ORGANIZACIÓN ESCOLAR DIFERENCIADA	8.1.- Análise de experiencias de organización. 8.2.- Referencia de modelos e elementos estudiados en centros de educación infantil e primaria.
9.- A ORGANIZACIÓN ESCOLAR NO PRÁCTICUM	9.1.- Achegas de Organización Escolar ao Prácticum.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	2	0.5	2.5
Seminario	14.5	29	43.5
Traballo tutelado	12	24	36
Estudo de casos	12	24	36
Lección maxistral	10	20	30
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Esta sesión servirá para presentar a materia: competencias, contidos, planificación, metodoloxía, atención personalizada, avaliación e bibliografía.
Seminario	A través das titorías, o profesor facilitará e orientará aos estudantes no seu proceso formativo, podendo ser obxecto de atención calquera das facetas ou dimensións que inciden no mesmo (aspectos académicos, actitudinais, persoais, sociais...). Computa na avaliación continua.
Traballo tutelado	Os estudantes, de forma individual ou en grupos, realizarán proxectos supervisados polo profesor. Computan na avaliación continua

Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvolo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Lección maxistral	Presentación estruturada dos temas, coa finalidade de facilitar información organizada, seguindo os criterios adecuados á finalidade dos mesmos. Guión facilitador e a correspondente exposición verbal, por parte do profesor, dos contidos da Organización Escolar.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Orientación en pequenos grupos durante a resolución das tarefas sobre os proxectos de prácticas, ben sexa presencialmente e/ou empregando os medios telemáticos como correo electrónico, vídeoconferencia, foros de FAITIC ou Moovi, aulas virtuais de campus remoto, despacho virtual.
Traballo tutelado	Orientación en pequenos grupos durante a resolución das tarefas sobre os proxectos de prácticas, ben sexa presencialmente e/ou empregando os medios telemáticos como correo electrónico, vídeoconferencia, foros de FAITIC ou Moovi, aulas virtuais de campus remoto, despacho virtual.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Traballo tutelado	Teranse en conta os seguintes aspectos na avaliación: -aspectos formais -calidade dos traballos -exposición oral e resposta ás preguntas plantexadas. - Asistencia e participación na clase	60	B2	C1	D2
			B3	C6	D5
			B4	C9	D6
			B5	C13	D7
			B7	C14	D8
			B8	C15	D9
			B9	C16	D12
			B10	C18	D13
			B11		D14
			B12		D15
					D16
					D17
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	40	B6	C8	D18
				C9	D19
				C15	D20
					D21
					D22

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para ter en conta a avaliación continua, o estudante ten que ter unha asistencia mínima do 80%,

A nota final da materia ten dous compoñentes:

-O traballo realizado polo alumno durante o curso (Avaliación Continua). Deberá ter a metade superada como mínimo.

-A proba escrita. Para superar a materia é necesario obter como mínimo un 50% da nota do exame.

No caso de non superar a materia na primeira convocatoria, a nota da Avaliación Continua manterase para a segunda convocatoria.

No caso de non asistir ao 80% das clases, o/a estudante terá a consideración de "non asistente" e a súa avaliación será un exame sobre 10 puntos. Neste exame deberá demostrar tanto as competencias correspondentes ao traballo de aula (avaliación continua), como do exame. A cada unha desas partes corresponderalle un 60% á parte A e un 40% á parte B; debendo obter un 25% en cada unha delas para aprobar a materia.

No caso de non superar a materia na primeira convocatoria, o/a estudante concorre á seguinte coas puntuacións obtidas na avaliación continua. Só se sumarán neste caso; en convocatorias posteriores xa non se terán en conta.

As datas de exame poden consultarse na web: <http://fcced.uvigo.es/gl/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Cantón Mayo I., Pino Juste M., **Organización de centros educativos en la sociedad del conocimiento**, 2014,

Carda, R.M., Larrosa, F., **La organización del centro educativo: Manual para maestros**, 2007,

González González, M^a.T., **Organización y gestión de centros escolares**, 2003,

Gordo, G., **Centros educativos: ¿islas o nodos?. Los centros como organizaciones-red**, 2010,

Lorenzo, M., **Organización de centros educativos. Modelos emergentes**, 2011,

Martín Fernández, E., **Gestión de instituciones educativas inteligentes. Un manual para gestionar cualquier tipo de organización**, 2001,

Fullan, Michel, **Las Fuerzas del cambio, con creces**, 2007,

Bibliografía Complementaria

Leyes Orgánicas y sus desarrollos, **Leyes Orgánicas y sus desarrollos**,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/P02G120V01201

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/P02G120V01202

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Teoría e historia da educación/P02G120V01102

Outros comentarios

Para o aproveitamento exitoso da materia RECOMÉNDASE:

A) Asistencia continua a sesións de teoría e práctica. A asistencia a clase considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado e para a avaliación do grao de desenvolvemento das capacidades e competencias.

B) As tarefas e actividades prácticas poderán abranguer varias sesións de traballo e será necesario rematar algunha fora do horario de clase.

Tendo en conta que os contidos da materia son obxecto constante de opinións, comentarios, debates e decisións, dende os ámbitos político, administrativo, económico e social; sería conveniente para poder estar ao día á lectura de páxinas web do Ministerio de Educación, das comunidades autónomas e dos

diferentes centros educativos da Xunta de Galicia, do Ministerio e doutras Comunidades Autónomas, así como revistas específicas de educación, organización, xestión, avaliación e calidade de institucións educativas.

Plan de Continxencias

Descrición

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Metodoloxías docentes que se manteñen:

As metodoloxías docentes serán as mesmas nos tres escenarios, dado que foron deseñadas para facilitar unha transferencia fluída desde un escenario 100% presencial a outro 100% en remoto. En calquera caso, a única diferenza atinxe ao espazo non que se desenvolverá a actividade. No posible escenario de ensinanza mixta ou semipresencial, as metodoloxías levaríanse a cabo de modo semipresencial e virtual. Por outra banda, no escenario de ensinanza a distancia, as metodoloxías previstas adaptaríanse a una modalidade de execución virtual.

Metodoloxías docentes que se modifican:

Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto, como se di no apartado anterior, a súa modalidade de execución, presencial e virtual (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual (no caso dun escenario a distancia).

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías):

No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de titorización poderán realizarse presencialmente e/ou no despacho virtual, baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza. No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a titorización realizarase unicamente polos medios telemáticos mencionados.

Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir:

Non hai modificacións nos contidos a impartir.

Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe:

A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia.

Outras modificacións:

□ Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas, a actividade docente virtual impartirase mediante Campus Integra/Remoto e preverase asemade o uso da plataforma de teledocencia Faltic ou Moovi (a determinar) como reforzo, e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para

garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

□ No escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de modo virtual.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Non hai cambios nin nos instrumentos nin nos criterios de avaliación establecidos na guía docente ordinaria.

Probas pendentes que se manteñen:

Todas as probas propostas na guía docente para as vindeiras convocatorias, mantéñense en calquera das tres modalidades de ensinanza previstas: presencial, mixta e a distancia, para o curso 2021-22. Os criterios de avaliación, así como a súa ponderación sobre a nota final, se manteñen, tanto para o alumnado asistente, coma para o non asistente. Os procedementos ou tipoloxía de probas de avaliación, tampouco se modifican no seu contido, pero si no seu modo de execución, no caso dos dous potenciais escenarios docentes extraordinarios previstos. Así, no caso de estar nunha situación de ensinanza mixta ou semipresencial, as probas de avaliación poderán ser organizadas de modo presencial, dependendo das instalacións e medios dispoñibles. Se non fose posible facelas presencialmente, combinaríase a modalidade presencial coa virtual ou realizaríanse exclusivamente de forma virtual.

Se a situación é de ensinanza a distancia, todas as probas de avaliación realizaranse de modo virtual.

Probas que se modifican

Para o curso 2021-2022, non hai modificacións nas probas de avaliación, agás no referido á modalidade de avaliación: presencial ou virtual, dependendo do escenario sanitario no que se leve a cabo a docencia.

Novas probas:

Non se prevén novas probas de avaliación.

Información adicional

Non hai.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Teoría e historia da educación**

Materia	Educación: Teoría e historia da educación			
Código	P02G120V01102			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Soto Carballo, Jorge Genaro			
Profesorado	Soto Carballo, Jorge Genaro			
Correo-e	hesoto@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/hesoto			
Descrición xeral	A materia Teoría e Historia da Educación persigue que os alumnos e alumnas adquiran unha visión de conxunto dos principais fenómenos e problemas educativos referidos ó seu quefacer profesional, de xeito que poidan chegar a contempla-los procesos educativos como accións e feitos humanos que actúan coherentemente nun sistema social; permitindo ós estudantes analizar, relacionar e sintetiza-los distintos elementos que constitúen estes procesos. Desde esta perspectiva abórdase o estudio das bases fundamentais que fan posible a existencia dos fenómenos educativos desde unha vertente teórica e histórica: como actúan eses elementos dentro dunha cultura concreta, de que forma se relacionan dentro do sistema educativo, como evolucionan no transcurso do tempo, que mecanismos se poñen en funcionamento ó operar dun determinado xeito, en que sentido se pode afirmar que producen educación, etc. Os elementos que configuran o estudio teórico e histórico, non poden ser tratados como se estiveran illados, independentemente das estruturas -humanas, físicas ou sociais- de que forman parte, senón dun xeito integrado. O que se persigue nesta materia, é que o alumno saiba interpretar ó final de curso a realidade educativa nas súas dimensións teórica e histórica fundamentais; que desenvolva a razón e o sentido crítico ó estudia-la actividade escolar e outros procesos educativos; que saiba intervir pedagoxicamente sobre esa realidade e ter claro cal é o seu papel como maestro.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural

B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
C9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
C10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C12	Abordar e resolver problemas de disciplina
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
C20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas
C22	Relacionar a educación co medio, e cooperar coas familias e a comunidade
C23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
C24	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar
C29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
C34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
C62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
C64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
C65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica
C66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos
C68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación
e Aprendizaxe

1.- Analizar a evolución histórica das institucións educativas formais e non formais tendo en conta os condicionamentos sociais, políticos e normativos así como comprender o fenómeno educativo desde a Teoría da Educación	A1	B4	C1	D1
	A2	B5	C2	D2
	A3	B6	C5	D3
	A4	B9	C9	D5
	A5	B10	C10	D6
		B11	C11	D7
		B12	C12	D9
			C14	D10
			C17	D12
			C19	D14
			C20	D15
			C23	D16
			C24	D20
			C29	D22
			C34	
			C64	
			C65	
			C66	
			C67	
3.- Valorar a acción educativa do mestre de educación Primaria como un proceso de intervención profesional, o que supón explicar, xustificar e xerar pedagógicamente a súa intervención tanto desde os fundamentos teóricos da educación como desde os procesos históricos que a sustentan.	A1	B3	C1	D1
	A2	B5	C10	D2
	A3	B6	C15	D3
	A4	B7	C22	D7
	A5	B8	C24	D8
		B9	C62	D13
			C68	D14
				D15
				D22

Contidos

Tema	
Concepto, finalidades e sistemas en educación. Bloque 1	1.1. A educación como fenómeno social 1.2 O educador: O profesor como educador profesional: delimitación do ámbito propio de actuación. Preparación específica. Compromiso de actualización. O educador: Uns certos dereitos sociais. Autonomía na acción. Compromiso deontolóxico. As funcións docentes. A personalidade do profesorado. Patoloxía da profesión docente
O coñecemento científico da educación. Bloque 2	2. Os principios de educación. 2.1 O educando. O individuo como suxeto da acción. Motivación e necesidades educativas. O desenvolvemento cognitivo. O educando: O desenvolvemento social. O desenvolvemento moral. Os estilos de aprendizaxe. O autoconcepto como dimensión personal. 2.2 A educación en valores
Axentes e institucións educativas. Bloque 3	3.1. Evolución histórica e novas perspectivas do Sistema Escolar. A escola de onte. Orixes e evolución histórica da Educación Escolar. A escola d noso tempo. O sistema educativo español actual. A escola do futuro . Novos plantexamentos educativos formais 3.2. A comunidade educativa. Os escenarios da educación: A educación non formal. Orixe e evolución da Educación non formal. Áreas de actuación e axentes da Educación non formal. Os métodos e medios da Educación non formal. 3.3. A familia de hoxe en día. Familia e sociedade. A educación familiar.
Teorías educativas contemporáneas. Bloque 4	Teorías e métodos. 4.3. As Teorías Marxistas. 4.4. As Teorías antiautoritarias. 4.5. A Educación Personalista. Teorías e modelos. 4.6. O Modelo Crítico. 4.7 O enfoque comunicativo. 4.8. O modelo da reprodución social.
Historia de la Educación Primaria. Bloque 5	Rousseau y el origen del naturalismo. El ideal rousseauiano. La Escuela Nueva y la Escuela Moderna

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	15	31.5	46.5
Resolución de problemas de forma autónoma	7.5	11	18.5
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	0	10	10
Lección maxistral	30	45	75

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Traballo tutelado	Os traballos de aula (traballos monográficos) terán como cometido a iniciación á investigación. Estes traballos versarán sobre unha temática previamente aportada polo profesor e relacionada coas temáticas dos bloques de contido.
Resolución de problemas de forma autónoma	O profesor ofertará ó alumnado unha escolmna de textos. O alumno pola súa banda elixirá entre os textos ofertados. Consistirá nun análise crítico-reflexivo relacionado coas temáticas traballadas dentro dos contidos. Asimismo dentro da resolución de problemas e/ou exercicios abordarase a visualización de vídeos susceptibles de enriquecer a materia e completetar á información e os contidos que se desenvolvan nas clases.
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	Os alumnos pola súa banda, coa oportuna orientación do profesor, afondarán en cuestións concretas que non foran abordadas máis que dun xeito moi xenérico na exposición deste e que sexan susceptibles de tratamento de estudio recorrendo ós soportes documentais e bibliográficos pertinentes. O alumno realizará procuras documentais e bibliográficas para a maior comprensión dos bloques de contido. Neste sentido, apoiarse nas fontes e bases de datos especializadas tanto da biblioteca da nosa universidade como doutras fontes atopadas a través de internet.
Lección maxistral	As leccións que conforman o temario desta materia serán elaborados e presentados de maneira expositiva ó grupo de clase polo profesor. O profesor centrará a súa exposición, preferentemente, nos aspectos nucleares de cada unidade didáctica, procurando ofrecer de maneira condensada a información esencial que posibilite obter unha visión panorámica ou de síntese de cada tema, delimitando os conceptos, as ideas e os argumentos nel implicados e imbricándose cos demais do programa a fin de lograr unha integración dos módulos de contido e dos aspectos estruturais que conforman o corpus cognitivo da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	A atención personalizada ten por obxectivo facer o seguimento da evolución do alumno e apoiar o seu traballo dentro da asignatura. O profesor abordará aqueles aspectos que precisen de reforzo, asesoramente e guía para que o alumno acade os obxectivos marcados para esta materia.

Avaliación

Avanacemento	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	O traballo monográfico consiste na investigación sobre aspectos relevantes da educación primaria. Serán avaliados tendo en conta a calidade das aportacións, o seu formato axustado ós estándares científicos o mesmo que as exposicións monográficas que serán avaliadas tendo en conta a capacidade expositiva diante da clase, o contido e a preparación dos materiais pertinentes de aportar calidade a á materia	20	A1 A3 A4	B8 B11	C1 C10 C24 C64	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D22
Resolución de problemas de forma autónoma	O profesor propondrá traballos sobre contidos específicos (dossier) que aporten actualidade, reflexión crítica ás temáticas traballadas nas clases. Trátase, mediante o traballo personal e reflexivo, de afondar nos eidos da labor educativa que máis valor teñen no seu quefacer profesional futuro	10	A1 B11	B8 C1 C17	D1 D2 D5 D9 D13 D15 D16 D22	

Lección maxistral	As sesións maxistrais serán avaliadas mediante unha proba. Dita proba avaliará as competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en función dos coñecementos que teñen sobre a materia.	70	A1 B8 C1 D1 B11 C17 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D22
----------------------	--	----	--

Outros comentarios sobre a Avaliación

A cualificación final da disciplina resultará da integración das distintas notas. Deberán ser superadas todas as partes para poder obter unha cualificación positiva. O alumno que non realice todas as actividades de avaliación obterá unha cualificación final de SUSPENSO. En xullo avaliarase mediante un exercicio escrito, a entrega dun traballo monográfico e o dossier feito na clase. Tanto a calificación dos traballos derivados da resolución de problemas, é dicir, contidos específicos (Dossier) como a calificación dos traballos de aula (traballo monográfico) feitos no seu momento durante o curso, seguirán vixentes na segunda convocatoria ou convocatoria extraordinaria.

Os non asistentes terán un exame escrito final de toda a materia e a entrega dun dossier ou monográfico sobre unha temática específica propia da materia. As datas de exames se pueden consultar na web de la facultade no apartado de Docencia (exames). <http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Emilia Domínguez Rodríguez, **Teorías e institucións contemporáneas de la educación**, Ariel educación, 2008

María del Mar del Pozo Andrés (coord.), **Teorías e institucións contemporáneas de educación**, Biblioteca Nueva, 2004

SARRAMONA, J., **Teoría de la educación. Reflexión y normativa pedagógica.**, Ariel Educación, 2000

COLOM, A. J.; BERNABEU, J.L.; DOMÍNGUEZ, E.; SARRAMONA, J., **Teorías e Instituciones contemporáneas de la educación**, Ariel Educación, 1997

Delors, J., **La educación encierra un tesoro**, Santillana-UNESCO, 1996

Bibliografía Complementaria

Faure, E., **Aprender a ser**, Alianza Universidad, 1981

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Non hai cambios respecto á guía docente inicial.

Traballos tutelados.- Co cometido de iniciación a investigación. Relacionados coa temática da materia.

Resolución de problemas de xeito autónomo.- Consistirán na realización dun análise crítico e reflexivo de texto ofertados relacionados co contido da materia.

Lección maxistral.- As leccións que conforman o temario da material. O profesorado centrará a exposición, preferentemente, nos aspectos nucleares de cada unidade didáctica, apoiado de medios visuais e bibliográficos.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Non existen modificacións con respecto á guía docente, Si, en canto ao modo de realización da docencia, xa que se empregará a metodoloxía virtual.

A plataforma de teledocencia da Universidade de Vigo (Moovi e Campus virtual) será o recurso para levar a cabo a actividade da materia.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías):

Realizarase atención, seguimento e apoio do alumnado a través dos sistemas de comunicación on-line facilitados polo UVIGO correo electrónico, Moovi e despacho virtual.

Modalidade de concertación: previa cita.

* Modificacións (se procede) dos contidos a impartir: Non hai modificacións respecto á guía docente inicial.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe:

Sumamos á existente inicialmente a que se refire:

Castejón Juan Luis & Navas Leandro (eds), Dificultades y Transtornos del aprendizaje y del desarrollo en infantil y primaria. Editorial Club Universitario (ECU). edición adaptada (2017)

Celestin Freinet. Técnicas Freinet da Escola Moderna. 1ª ed . Editorial Kalandraka. 2019.

Colom Anton , Dominguez Emilia, Sarramona Jaume. Formación básica para los profesionales de la educación. Barcelona. Editorial Ariel, S.A.

Francesco Tonucci. A cidade dos nenos. 1ª ed. De 11/2016 en galego. Editorial Kalandraka, 2016.

Francesco Tonucci. Cando os nenos din basta!. 1ª ed. 2016 en galego. Editorial Kalandraka, 2016.

Gonzalo Jover, Vincent González, Miriam Prieto. Una filosofía de la educación del siglo XXI. Editorial Síntesis, S.A, 2017.

Maria Montessori. Educación para un mundo novo. 1ª ed. 2016 en galego. Editorial Kalandraka, 2016.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas pendentes que se manteñen

Non existen modificación en referencia as mesma, SI en canto ao peso:

- Traballos monográficos tutelados (de 20% pasa a 25%)
- Resolución de problemas de xeito autónomo (Dossier) (de 10% pasa a 25%)
- Lección maxistral - Exame de preguntas curtas (de 70% pasa a 50%)

* Probas que se modifican

Traballos monográficos tutelados: a modificación correspóndese ao xeito de realizar a actividade, de forma virtual

Resolución de problemas de xeito autónomo (Dossier): non hai modificación

Lección Maxistral - Exame de preguntas curtas: exame de preguntas curtas a través do Campus Remoto e/ou Moovi.

* Información adicional:

A cualificación final da materia é continuada, coa integración das distintas notas, que deberán ser positivas.

No exame de xullo avaliarase mediante o exercizo escrito, a entrega do traballo monográfico e o dossier (calquera das partes xa resoltas de xeito positivo, materá vixente está situación na segunda convocatoria).

O o alumno/a que non teña realizadas todas as actividades de avaliación obtén a calificación de SUSPENSO.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicología: Psicología del desarrollo de 6 a 12 años**

Materia	Psicología: Psicología del desarrollo de 6 a 12 años			
Código	P02G120V01103			
Titulación	Grado en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castellano Gallego			
Departamento	Psicología evolutiva y comunicación			
Coordinador/a	Ares Ferreirós, Martina			
Profesorado	Ares Ferreirós, Martina			
Correo-e	mares@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/educacion-ou/			
Descripción xeral	Se trata de una materia de carácter básico, ubicada en el primer curso del grado de educación primaria. Facilita la comprensión de las claves del desarrollo humano y los cambios que tienen lugar en los procesos psicológicos (memoria, cognición, lenguaje, etc.) a lo largo del período de 6 a 12 años. Estos conocimientos son nucleares en la formación de maestros/as ya que representan una herramienta indispensable para poder contribuir al desarrollo de niños y niñas a través de una adecuada planificación de sus procesos de aprendizaje.			

Competencias

Código	
A1	Que los estudiantes hayan demostrado poseer y comprender conocimientos en un área de estudio que parte de la base de la educación secundaria general, y se suele encontrar a un nivel que, si bien se apoya en libros de texto avanzados, incluye también algunos aspectos que implican conocimientos procedentes de la vanguardia de su campo de estudio.
A2	Que los estudiantes sepan aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posean las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio.
A3	Que los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética.
A4	Que los estudiantes puedan transmitir información, ideas, problemas y soluciones a un público tanto especializado como no especializado.
A5	Que los estudiantes hayan desarrollado aquellas habilidades de aprendizaje necesarias para emprender estudios posteriores con un alto grado de autonomía.
B2	Diseñar, planificar y evaluar procesos de enseñanza y aprendizaje, tanto individualmente como en colaboración con otros docentes y profesionales del centro
B4	Diseñar y regular espacios de aprendizaje en contextos de diversidad y que atiendan a la igualdad de género, a la equidad y al respeto a los derechos humanos que conformen los valores de la formación ciudadana
B8	Mantener una relación crítica y autónoma respecto de los saberes, los valores y las instituciones sociales públicas y privadas
B9	Valorar la responsabilidad individual y colectiva en la consecución de un futuro sostenible
B10	Reflexionar sobre las prácticas de aula para innovar y mejorar la labor docente. Adquirir hábitos y destrezas para el aprendizaje autónomo y cooperativo y promoverlo entre los estudiantes
C2	Conocer las características de estos estudiantes, así como las características de sus contextos motivacionales y sociales
C3	Dominar los conocimientos necesarios para comprender el desarrollo de la personalidad de estos estudiantes e identificar disfunciones
C13	Promover el trabajo cooperativo y el trabajo y esfuerzo individuales
C19	Conocer y aplicar metodologías y técnicas básicas de investigación educativa y ser capaz de diseñar proyectos de innovación identificando indicadores de evaluación
D1	Capacidad de análisis y síntesis
D2	Capacidad de organización y planificación
D6	Capacidad de gestión de la información
D8	Toma de decisiones
D9	Trabajo en equipo
D16	Aprendizaje autónomo
D17	Adaptación a nuevas situaciones
D18	Creatividad

Resultados de aprendizaje				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Conocer las características de las/los estudiantes de Ed. primaria así como sus contextos con la finalidad de estimular y potenciar el desarrollo personal de niños y niñas.	A1 A2 A3	B2 B4	C2	D1 D2
Dominar los conocimientos necesarios para comprender el desarrollo de la personalidad de las/os estudiantes de primaria.	A1 A3	B8	C2 C3	D1 D6
Conocer y aplicar metodologías y técnicas básicas de investigación en psicología del desarrollo en la edad escolar.	A4 A5	B2 B4 B8 B9 B10	C19	D1 D2 D6 D8 D17 D18
Trabajar de modo autónomo y en equipo con la finalidad de mejorar el logro académico y desarrollar estrategias que permitan posteriormente participar en la mejora de los procesos de desarrollo a través de las prácticas educativas.	A4 A5	B10	C13 C19	D8 D9 D16 D17

Contenidos

Tema	
Paradigmas y teorías del desarrollo humano	Desarrollo psicológico. Controversias conceptuales. Modelos y teorías explicativas del desarrollo
Contextos y factores del desarrollo en la edad escolar	Contextos humanos de desarrollo. La interacción como contexto de desarrollo. Desarrollo, aprendizaje, cultura y educación. Ámbitos de socialización: Socialización a través de la familia. Socialización en el ámbito escolar. El juego. Los medios audiovisuales
Desarrollo físico y psicomotriz de los 6 a los 12 años	Desarrollo físico y habilidades motrices. Desarrollo de los sistemas de acción. Desarrollo de la grafomotricidad: dibujo y escritura
Desarrollo Cognitivo e intelectual de los 6 a los 12 años	Desarrollo de la atención, memoria y conocimiento. Pensamiento operacional concreto. La metacognición. Comunicación, lenguaje y pensamiento.
Desarrollo comunicativo y del lenguaje entre los 6 y los 12 años	Comunicación, lenguaje y pensamiento Desarrollo del lenguaje: morfosintáctico, semántico y pragmático. Capacidades metalingüísticas. Lectura y escritura
Desarrollo de la personalidad y afectivo-emocional entre los 6 y los 12 años	Desarrollo afectivo. Construcción de la identidad. Autoconcepto y autoestima. Tipificación de género y roles de género
Desarrollo social: interacciones y relaciones sociales de los 6 a los 12 años	Conocimiento social de las relaciones interpersonales y de los sistemas sociales. Contexto y desarrollo de normas y valores. Razonamiento moral y conducta moral Conducta prosocial. Interacciones sociales y relaciones con el grupo de iguales
Desarrollo en la adolescencia	Significado evolutivo de la adolescencia. Pensamiento formal. Desarrollo del autoconcepto. Identidad. Roles de género. Desarrollo psicosexual Relaciones sociales durante la adolescencia: familia e iguales

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	2	0	2
Lección magistral	10	0	10
Trabajo tutelado	17	25	42
Presentación	15	25	40
Estudio de casos	7	26	33
Examen de preguntas objetivas	2	15	17
Informe de prácticas, prácticum y prácticas externas 1		5	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodologías

Descrición

Actividades introductorias	Actividades dirigidas a: - presentación de la materia - tomar contacto con los estudiantes - recoger información sobre conocimientos y motivaciones de los estudiantes
Lección magistral	Exposición por parte de los docentes de los contenidos sobre la materia objeto de estudio y sus bases teóricas
Trabajo tutelado	Propuesta y resolución de actividades y trabajos individuales y/o de grupo en el aula bajo la supervisión de la docente.
Presentación	Exposición por parte del alumnado ante los docentes y/o un grupo de estudiantes de un tema sobre contenidos de la materia o de los resultados de un trabajo, ejercicio, proyecto... Se puede llevar a cabo de manera individual o en grupo.
Estudio de casos	Resolución de actividades, estudio de casos, elaboración de documentos sobre la temática de la materia, tanto en el aula como fuera de ella, bajo la dirección de los docentes.

Atención personalizada

Metodologías	Descripción
Trabajo tutelado	Orientación sobre contenidos y actividades planteadas sobre la materia.
Estudio de casos	Apoyo y asesoramiento para la organización sobre una situación o problemática ya dada o que puede darse, partiendo de los diferentes factores involucrados, el análisis de los antecedentes, condiciones, de la situación, etc
Probas	Descripción
Informe de prácticas, prácticum y prácticas externas	Orientación sobre la planificación, elaboración y presentación escrita de los trabajos prácticos.

Evaluación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Trabajo tutelado	Evaluación de las actividades desarrolladas por el estudiante en el aula tales como exposiciones, análisis de casos, debates sobre contenidos de la materia o de los resultados de un trabajo, ejercicio, proyecto, etc. Se puede llevar a cabo de manera individual o en grupo.	10	A2 A3	B8 B9 B10	C13	D1 D2 D6 D9 D16 D18
Presentación	(*)Exposición por grupos (en grupos b) e despois por escrito ó docente dos resultados da avaliación de tres alumnos/as de Educación primaria, empregando probas adaptadas a este alumnado co obxecto de detectar o nivel de desenvolvemento evolutivo no ámbito cognitivo, emocional e social e actuar en consecuencia.	30				
Examen de preguntas objetivas	Pruebas que incluyen preguntas cerradas con varias alternativas de respuesta.	30	A1 A3	B8	C3	
Informe de prácticas, prácticum y prácticas externas	Realización de informe de las actividades prácticas en el que se desarrollen, relacionen, organicen los conocimientos y se presenten conclusiones propias de los estudiantes sobre las mismas.	30	A3 A4 A5	B4	C13 C19	D2 D9

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para optar a la evaluación continua se exige la asistencia regular de, por lo menos el 80%, de las sesiones de clase, trabajos tutelados y tutorías de grupos.

Para superar la materia será necesario que los estudiantes obtengan en cada prueba o actividad objeto de evaluación como máximo el 50% de la cualificación de cada apartado.

Aquellos estudiantes que no superen alguna de las pruebas de evaluación podrán recuperarlas en las fechas oficiales correspondiente a la segunda evaluación, en el mes de Julio.

En caso de que algún estudiante no pueda seguir la evaluación continua y el trabajo en grupo tutorizado por los docentes realizarán una prueba de contenidos teóricos sobre la materia, que supondrá un 50% de la nota, un comentario sobre una monografía, 20% y un trabajo teórico-aplicado, a lo que le corresponderá el 30% de la cualificación final. Para superar la materia será preciso que los estudiantes obtengan en cada una de las partes un 50% de la cualificación total de las mismas.

Las fechas oficiales de los exámenes pueden consultarse en la web de la facultad en el espacio:
<http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exámenes>

Fuentes de información

Bibliografía Básica

Delval, J., **El desarrollo humano**, Siglo XXI, 1994

Donaldson, M., **La mente de los niños**, Morata, 1979

Muñoz, A., **Psicología del desarrollo en la etapa de Educación Primaria**, Pirámide, 2010

Palacios, J., Marchesi, A. y Coll, C., **Desarrollo psicológico y educación: Vol. I. Psicología Evolutiva**, Alianza Editorial, 1999

Bibliografía Complementaria

Baltes, P. B., Reese, H. W. & Nesselroade, J. R., **Métodos de investigación en psicología evolutiva: enfoque del ciclo vital**, Morata, 1981

Berger, K.S., **Psicología del desarrollo: Infancia y Adolescencia**, Editorial Médica Panamericana, 2016

Clemente, R. A. y Hernández, C., **Contextos de desarrollo psicológico y educación**, Aljibe, 1996

Córdoba, A. I.; Descals, A. y Gil, M.D., **Psicología del Desarrollo en la Edad Escolar**, Pirámide, 2006

Corral, A. y Pardo, P., **Psicología Evolutiva I. Introducción al desarrollo**, UNED, 2001

Craig, G.J., **Desarrollo Psicológico**, Prentice-Hall Hispanoamericana., 1997

Delgado, B., **Psicología del Desarrollo. Desde la Infancia a la vejez**, McGrawHill, 2009

García Madruga, J.A. y Pardo, P., **Psicología Evolutiva, Vol. 2.**, UNED, 1997

Giménez-Dasi, M. y Mariscal, S., **Psicología del Desarrollo. Desde el nacimiento a la primera infancia**, McGrawHill, 2008

González, A.M., Fuentes, M.J., de la Morena, M.L. y Barajas, C., **Psicología del desarrollo: teoría y prácticas**, Aljibe, 1995

Hoffman, L., Paris, S. y Hall, E., **Psicología del desarrollo hoy (Vol. 1 y 2)**, McGrawHill, 1995

Martí, E., **Psicología evolutiva: teorías y ámbitos de investigación**, Anthropos, 1991

Martín, C. y Navarro, J. I., **Psicología del desarrollo para docentes.**, Pirámide, 2009

Morrison, G.S., **Educación Infantil**, Pearson, 2005

Muñoz, V. y otros, **Manual de psicología del desarrollo aplicado a la educación.**, Pirámide, 2011

Ortega, R., **Crece y aprende. Curso de Psicología del desarrollo para educadores**, Visor, 1999

Palacios, J. y Rodrigo, M. J., **La familia como contexto de desarrollo humano**, Alianza Editorial., 2001

Papalia, D. y Olds, S.W., **Desarrollo humano**, McGraw-Hill Interamericana, 1997

Pérez, M., **Nuevas perspectivas en psicología del desarrollo**, Alianza Editorial., 1995

Perinat, A., **Psicología del desarrollo. Un enfoque sistémico**, Editorial UOC, 2003

Rice, F.P., **Desarrollo Humano. Estudio del Ciclo Vital**, Prentice-Hall., 1997

Trianes, M.V. y Gallardo, J.A., **Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares.**, Pirámide, 2004

Trianes, M.V., **Psicología del desarrollo y de la educación.**, Pirámide, 2012

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Psicología: Prevención y tratamiento de las dificultades de aprendizaje y los trastornos del desarrollo/O05G120V01204

Psicología: Psicología de la educación: Procesos de aprendizaje escolar/O05G120V01205

Outros comentarios

SE RECOMIENDA:

- La asistencia a la primera sesión de clase para poder conocer los objetivos de la materia, la planificación general y las opciones de evaluación de la misma.

- La asistencia continuada a las sesiones de clases y a las tutorías para poder seguir el desarrollo de la materia por parte de las/los estudiantes

- El uso continuado de la plataforma virtual en la que se recogen actividades, orientaciones y criterios de evaluación para el correcto desarrollo de la materia.

Plan de Contingencias

Descripción

=== MEDIDAS EXCEPCIONALES PLANIFICADAS ===

Ante la incierta e imprevisible evolución de la alerta sanitaria provocada por el COVID-19, la Universidad de Vigo establece una planificación extraordinaria que se activará en el momento en que las administraciones y la propia institución lo determinen atendiendo a criterios de seguridad, salud y responsabilidad, y garantizando la docencia en un escenario no presencial o parcialmente presencial. Estas medidas ya planificadas garantizan, en el momento que sea preceptivo, el desarrollo de la docencia de un modo más ágil y eficaz al ser conocido de antemano (o con una amplia antelación) por el alumnado y el profesorado a través de la herramienta normalizada e institucionalizada de las guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DE LAS METODOLOGÍAS ===

* Metodologías docentes que se mantienen

Para el curso 2020-2021, no hay modificaciones significativas en las metodologías en los tres escenarios docentes previstos. La única adaptación que cabe resaltar es la relativa al modo de ejecución. En el posible escenario de enseñanza mixta o semipresencial, las metodologías se llevarán a cabo de modo presencial y virtual. Por otra banda, en el escenario de enseñanza a distancia, las metodologías previstas se adaptarán a una modalidad de ejecución virtual.

* Metodologías docentes que se modifican

No se modifica la dinámica propia de ninguna metodología docente, excepto, como se ha dicho en el apartado anterior, su propia modalidad de ejecución, presencial y virtual (en el caso de un escenario mixto); y exclusivamente virtual (en el caso de un escenario a distancia).

* Mecanismos no presenciales de atención al alumnado (tutorías)

En el potencial escenario de docencia semipresencial, las sesiones de tutorización podrán realizarse presencialmente y/o en el despacho virtual, bajo la modalidad de concertación previa y en el horario que se establezca.

En el caso de un escenario docente en la modalidad a distancia, la tutorización se realizará únicamente por los medio telemáticos mencionados.

* Modificaciones (si proceden) de los contenidos a impartir

No hay modificaciones en los contenidos a impartir.

* Bibliografía adicional para facilitar el auto-aprendizaje

La bibliografía adicional será proporcionada a lo largo del desarrollo de la materia.

* Otras modificaciones

=== ADAPTACIÓN DE LA EVALUACIÓN ===

No hay cambios ni en los instrumentos ni en los criterios de evaluación establecidos en la guía docente ordinaria.

* Pruebas que se mantienen

Todas las pruebas pruebas en la guía docente para las próximas convocatorias, se mantienen en cualquiera de las tres modalidades de enseñanza previstas: presencial, mixta y a distancia, para el curso 2020-2021

Los criterios de evaluación, así como su ponderación sobre la nota final, se mantienen, tanto para el alumnado asistente, como para el no asistente.

Los procedimientos o tipologías de las pruebas de evaluación, tampoco se modifican en su contenido, pero sí en su modo de ejecución, en el caso de los dos potenciales escenarios docentes extraordinarios previstos.

Así, en el caso de estar en ninguna situación de enseñanza mixta o semipresencial, las pruebas de evaluación podrán ser organizadas de modo presencial, dependiendo de las instalaciones y medios disponibles. Si no fuese posible hacerlas presencialmente, se combinaría la modalidad presencial con la virtual, o se realizarán exclusivamente de forma virtual.

Si la situación es de enseñanza a distancia, todas las pruebas de evaluación se realizarán de modo virtual.

* Pruebas que se modifican

Para el curso 2020-2021, no hay modificaciones en las pruebas de evaluación. La única modificación, como ya se mencionó en el apartado anterior, podría darse con relación a la modalidad de evaluación: presencial o virtual, dependiendo del escenario sanitario en el que se lleve a cabo la docencia.

* Novas probas

No se prevén nuevas pruebas de evaluación

* Información adicional

No hay

DATOS IDENTIFICATIVOS**Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento**

Materia	Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento			
Código	P02G120V01104			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Rocha Alvarez, Delmiro			
Profesorado	Rocha Alvarez, Delmiro			
Correo-e	delmiro-rocha@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia é unha introdución ao estudo de toda unha problemática na que todas as persoas estamos inmersas polo mero feito de pertencer a esta sociedade. A análise abórdase desde un enfoque filosófico, é dicir, autoreflexivo, crítico e autocrítico.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
C34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
D1	Capacidade de análise e síntese
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D6	Capacidade de xestión da información
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Comprender a filosofía como saber específico que se ocupou de problemas que atinxen á totalidade	A1 A2 A3	B8	C14 C23 C34	D1 D14
Coñecer e comprender os problemas filosóficos no seu contexto e entender a vinculación con outras manifestacións culturais do momento	A1 A2 A3	B4 B8	C23 C34	D14
Coñecer e entender os esquemas de pensamento que estiveron e están presentes na nosa configuración mental.	A1 A2 A3	B8	C23 C34	D14

Coñecer as ideas que forxan o noso presente.	A1 A3 A5	B8	C14 C23 C34	D13 D14
Capacidade para organizar coherentemente ideas e argumentos	A3	B8	C34	D1 D3 D14
Capacidade para analizar, valorar e discutir argumentos alleos.	A3	B8		D1 D6 D14
Capacidade para interpretar criticamente os textos e para formular problemas	A3	B8	C13	D1 D14

Contidos

Tema

1.- A filosofía como pensamento que se ocupa de problemas específicos	1.- Introducción: filosofía, historia e problemas específicos
2.- As diversas respostas que se deron ao longo da historia dos problemas plantexados	1.- A modernidade como unha forma concreta de civilización. 2.- A filosofía no mundo global.
3.- Os esquemas de pensamento que configuraron o que somos.	3.- Filosofías do século XX. 4.- A posmodernidade.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Seminario	15	22	37
Seminario	8	0	8
Traballo tutelado	6	40	46
Lección maxistral	20	0	20
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	34	37

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación do curso e explicación de como se desenvolverán as distintas actividades que debe facer o alumnado
Seminario	Información de como se desenvolven estas sesións e presentación do tema de análise, partindo dun texto ou un documento gráfico
Seminario	Entrevistas do alumnado co profesor da materia para resolver dúbidas, asesorar, etc.
Traballo tutelado	Elaboración dun traballo de introdución á investigación vencellado cos temas da materia de estudo
Lección maxistral	Exposición, por parte do profesorado, dos temas do programa

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Seguimento por parte do profesorado dos traballos obrigatorios que se han de realizar para superar a materia. No caso de activarse o protocolo de continxencia empregaranse os medios telemáticos de atención ó alumnado: a plataforma de teledocencia, o despacho virtual e FaiTIC/Moovi para garantir á atención ó alumnado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Seminario	Presentación e debate dun tema.	15 A3	B8 C13 C23 C34 D1 D3 D6 D14
Traballo tutelado	Valoración do traballo de iniciación á investigación. Serase esixente coa adecuación do resultado aos criterios esixidos para este tipo de actividade.	35 A3	B8 C13 C23 D1 D3 D6 D14
Exame de preguntas de desenvolvemento	Examen sobre o temario da materia. A xuízo do profesor/a responsable da materia, as preguntas poden ser longas, curtas e/ou tipo test.	50 A1 A2 A3	C23 D1 D14

Outros comentarios sobre a Avaliación

PRIMEIRA CONVOCATORIA: O alumnado presencial e o non presencial ten que alcanzar o 50% en cada unha das probas para superar a materia. SEGUNDA CONVOCATORIA: De non superar a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas exclusivamente co exame da convocatoria de xuño-xullo. Con todo, se o alumnado presentou e superou as partes prácticas durante o curso, gardaráselle a nota para facer media co exame da convocatoria de xuño-xullo, pero non se poderán presentar as prácticas na segunda convocatoria. ALUMNADO NON PRESENCIAL: O alumnado que non poida asistir á clase regularmente, non poida seguir a avaliación continuada nin asistir a titorización dos traballos, realizará as seguintes probas: 1.- Unha proba de contidos teóricos (ata 5 puntos, 50%). 2.- Un traballo, a determinar polo profesor/a (ata 3 puntos, 30%). 3.- O resumo de dous libros, a determinar polo/a profesor/a responsable da materia (ata 2 puntos 20%). Para aprobar é preciso alcanzar o 50% da puntuación en cada unha das 3 probas. Os criterios de avaliación da segunda convocatoria son os mesmos tanto para o alumnado presencial como para o non presencial. As datas oficiais de exame poden consultarse na páxina web da Facultade, no apartado de organización académica, espazo "datas de exames"

<http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Ayestarán, Ignacio, **Filosofía en un mundo global**, 1ª, Cátedra, 2008

García Morente, Manuel, **Lecciones preliminares de filosofía**, 1ª, Ed. Encuentro, 2000

Giner, Salvador, **Historia del pensamiento social**, 13ª, Ariel, 2008

Mosterín, Jesús, **Filosofía de la cultura**, 2ª, Alianza, 1993

Valcarcel, Amelia, **Feminismo en el mundo global**, 1ª, Cátedra, 2008

Bibliografía Complementaria

Lyotard, Jean-François, **La condición postmoderna. Informe sobre el saber**, Cátedra, 1994

Jameson, Fredric, **El posmodernismo o la lógica cultural del capitalismo avanzado**, Paidós, 1991

- Vidarte, Paco e Rampérez, Fernando, **Filosofías del siglo XX**, Síntesis, 2005

Derrida, Jacques, **Y mañana, qué ... Diálogo (con E. Roudinesco)**, Fondo de Cultura Económica, 2003

Derrida, Jacques, **Decir el acontecimiento, ¿es posible?**, Arena Libros, 2007

Butler, Judith, **El género en disputa. El feminismo y la subversión de la identidad**, Paidós, 2007

Foucault, Michel, **Vigilar y castigar**, Siglo XXI, 2003

Marcuse, Herbert, **El Hombre unidimensional: ensayo sobre la ideología de la sociedad industrial avanzada**, Planeta-Agostini, 1993

Heidegger, Martin, **Carta sobre el humanismo**, Alianza, 2010

Husserl, Edmund, **La crisis de las ciencias europeas y la fenomenología trascendental**, Prometeo Libros, 2008

Josetxo Beriain, Maya Aguiluz Ibarguen (coord), **Las contradicciones culturales de la modernidad**, Anthropos, 2007

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao manterse a docencia adaptada á plataforma de campus remoto e FaiTIC/Moovi, sin supoñer modificación algunha respecto á atención e formación do alumnado.

METODOLOXÍAS: mantéñense as metodoloxías docentes empregadas na docencia habitual, adaptándose as clases virtuais en directo mediante o uso da plataforma de campus remoto, xunto coa atención a través de FaiTIC/Moovi.

As tutorías realizaránse tamén mediante o uso do despacho virtual para as cuestións individuais e os foros de FaiTIC/Moovi para as dúbidas grupais ou de interese colectivo.

EVALUACIÓN: mantéñense as porcentaxes de avaliación previstas.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Socioloxía: Socioloxía da educación				
Materia	Socioloxía: Socioloxía da educación			
Código	P02G120V01105			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Traba Díaz, Amada			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Materia básica na formación inicial do profesorado de Educación Infantil, imprescindible para que as e os futuros docentes comprendan a complexidade dos procesos e relacións educativas. A reflexión que se fai nesta materia debería contribuír a unha praxe docente racional e consciente. Os contidos céntranse fundamentalmente no proceso de socialización e nas súas axencias e ámbitos principais, e, nomeadamente, na escolarización nas sociedades modernas; mais tamén se dá a debida importancia aos aspectos xerais da disciplina sociolóxica. O programa pretende chegar as dimensións estruturais e ideolóxicas que preceden, condicionan e entrelazan os procesos educativos. Preténdese: - Abordar os aspectos sociais -non pedagóxicos nin didácticos- implicados na educación. - Contextualizar os procesos educativos no seu medio social e histórico, nomeadamente na actualidade, reflexionando sobre os profundos cambios sociais actuais. - Adquirir coñecementos básicos de Socioloxía e poder usar as súas achegas teóricas como ferramentas de análise e comprensión da realidade social e educativa. - Incorporar coñecementos de disciplinas afíns. - Desenvolver capacidades de comprensión e análise do medio social e a capacidade de aplicación para avaliar e prever o impacto, máis alá da aula e da práctica profesional diaria, na integración da comunidade, na resolución de conflitos e na innovación educativa.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes

B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
C10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
C22	Relacionar a educación co medio, e cooperar coas familias e a comunidade
C23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
C24	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar
C28	Valorar as ciencias como un feito cultural
C29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
C31	Comprender os principios básicos das ciencias sociais
C34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
C35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos
C37	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
C48	Fomentar a lectura e animar a escribir
C63	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias
C64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
C65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica
C66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social
C69	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos as ensinanzas descritas
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D11	Traballo nun contexto internacional
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
a. Poder usar as achegas teóricas da socioloxía como unha ferramenta de análise e comprensión da realidade.	A1	B2	C1	D1
	A2	B3	C2	D2
	A3	B4	C7	D3
b. Analizar a educación (primaria) como un feito social, as funcións do sistema educativo, a súas transformacións e conflitos.	A4	B6	C8	D5
	A5	B7	C9	D6
		B8	C10	D7
c. Coñecer a evolución da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar para poder interactuar coas familias.		B9	C11	D8
		B10	C13	D9
		B11	C14	D10
d. Comprender as demandas institucionais da educación (primaria) no contexto actual (familia, relacións de xénero e interxeracionais, multiculturalidade e interculturalidade, discriminación e inclusión social, desenvolvemento sostible, impacto das linguaxes visuais).		B12	C15	D11
			C17	D12
			C19	D13
			C22	D14
e. Analizar o impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das tecnoloxías, os cambios nas relacións de xénero e interxeracionais, a multiculturalidade e a interculturalidade, a discriminación e inclusión social e o desenvolvemento sostible.			C23	D15
			C24	D16
			C28	D17
			C29	D18
f. Poder levar a cabo e avaliar as accións dentro e fóra dos centro educativos destinadas á formación cidadá.			C31	D19
			C34	D20
			C35	D21
g. Descubrir os aspectos sociais non pedagóxicos implicados nos procesos educativos (conxuntura económica, evolución do mercado de traballo, transformacións sociais...).			C37	D22
			C48	
			C63	
h. Adquirir destrezas para recabar información e analizala sobre os puntos anteriores a través do traballo autónomo e en equipo.			C64	
			C65	
			C66	
i. Comprensión de textos complexos, resumir e articular información complexa ou de fontes diferentes.			C68	
			C69	
j. Competencias para tarefas colaboradoras: capacidade de escoitar e comprender os demais, capacidade para facerse entender (oral, escrita), adaptación e calendarios de traballo e a cumprimentación das tarefas e os tempos, adaptar e reorganizar o traballo, asumir a responsabilidade propia e do grupo.				

Nova

Contidos

Tema

TEMA 1.- A perspectiva sociolóxica: perspectivas teóricas e conceptos básicos. Apéndice metodolóxico	A perspectiva teórica da Socioloxía - Perspectiva sociolóxica, perspectiva global e perspectiva sociolóxica na vida cotiá. A Socioloxía como ciencia: orixes e desenvolvemento. - Teoría sociolóxica: principais paradigmas e novas perspectivas, nomeadamente perspectiva de xénero e feminista. O debate entre estrutura e acción Conceptos básicos: - Que entendemos por sociedade, evolución e tipos de sociedade - Individuo e sociedade, achegas da socioloxía clásica: Marx, Weber e Durkheim (conflito, racionalización, función, anomia) - Cultura: conceptualización, diversidade cultural, subcultura e contracultura; multiculturalidade e interculturalidade. Símbolos, valores, normas, desviación e control social - Estrutura social e interacción (status e rol) - Estratificación social: clase, xénero e etnia - Grupos e organizacións Apéndice metodolóxico básico para a realización do proxecto de investigación: Metodoloxía, nocións básicas para o traballo de investigación: a definición do problema, as achegas teóricas, a formulación da hipótese, a escolla do deseño (distinción métodos e ferramentas básicas), recollida e compilación dos datos, interpretación dos resultados, elaboración de informe.
TEMA 2.- Socioloxía da familia e da infancia. Socialización, perspectiva teórica e axentes principais	Que é a socialización? Concepto, proceso, teorías e axentes principais. Análise sociolóxica da familia - Que son as familias? Definición, natureza e evolución histórica - Principais perspectivas teóricas: funcións, desigualdade, patriarcado e análise micro. - A transformación da institución familiar na actualidade, diversidade de modelos fronte ao modelo tradicional. - A cara escura das familias, a violencia intrafamiliar e a violencia de xénero Análise sociolóxica da infancia - A construción social da infancia, as perspectivas teóricas sobre a infancia, a infancia maltratada e excluída, a infancia postmoderna - A socialización na infancia no marco da familia e da escola. Os modelos de socialización familiar, a relación familia-escola. A socialización no xénero como exemplo de socialización diferencial e de transformación
TEMA 3.- Contexto social, cambios sociodemográficos e acceso ao mercado de traballo. Políticas educativas	O contexto social actual, cambio e transformación acelerada. Sociedade transformacional e líquida - Cambios sociodemográficos: natalidade, esperanza de vida, acceso ao mercado de traballo, ... e como afectan estes cambios na estrutura social e na construción social das categorías de idade e de xénero, así como no consumo ou nas migracións, ...) - Relación entre sistema social e sistema educativo, xenealoxía do sistema escolar -Características comúns e xerais dos sistemas educativos (xeneralidade, obrigatoriedade, ramificación, burocratización) - A eficacia da socialización escolar e o acceso ao mercado de traballo. Políticas educativas, innovación e reforma, con referencia á necesidade da coeducación. Apéndice coas explicacións teóricas da relación entre educación e sociedade: da achega dos clásicos aos paradigmas actuais. De especial interese para o marco teórico dos proxectos de investigación

TEMA 4.- Educación e cidadanía	- A estratificación social e as súas consecuencias no sistema educativo, nos grupos sociais e nos individuos: discriminación, inclusión/exclusión social, participación na vida política e económica - A teoría sociolóxica aborda a desigualdade - A relación entre clase social e educación - O xénero como categoría relevante na desigualdade educativa. A división sexual do traballo e o sexismo no currículo e na interacción. A necesidade da coeducación e da educación afectivo sexual. - A diversidade cultural e a interculturalidade como reto para os sistemas educativos actuais sociedade global.
TEMA 5.- As funcións sociais do sistema educativo	- A socialización para o traballo como elemento fundamental da relación entre a escola e a sociedade - A importancia da formación cívica nunha sociedade democrática - A socialización para o consumo e o patriarcado no noso modelo - A construción do consenso social a través da educación escolar - A creación de identidade nacional - A regulación do mercado de traballo - A custodia da infancia.
TEMA 6.- Cultura e educación: culturas familiares e cultura escolar. Currículo oculto e socialización	- Que é o currículo dende a perspectiva sociolóxica: expreso, evidente, visible, oculto, invisible, omitido; saberes, hábitos, espazos e tempos, a organización escolar como elemento esencial na análise do currículo - As relacións sociais do proceso educativo: inculcación, selección/omisión, segregación/inclusión - A relación entre educación familiar, demandas da comunidade e práctica na escola. - Os nesgos de xénero, de clase e étnicos no sistema educativo, e os factores sociais de rendemento escolar relacionados con eles. Achegas teóricas relevantes: - A reprodución cultural e social na escola - A violencia simbólica. - Lingua e currículo - A escola aparello de poder disciplinario
TEMA 7.- Socioloxía da interacción na aula. currículo oculto e socialización na aula e no centro. Resolución de conflitos	- A análise sociolóxica do profesorado. A feminización da profesión docente. - A aula como microsociedade: significación social da aula e da relación educativa, poder e estratificación: xénero, clase e etnia - A aula como marco de comportamento: negociación, estigma e resistencia. - A comunicación na aula e a constitución do individuo illado - Resolución de conflitos: aprender a recoñecer e a amar na escola, a importancia da educación afectiva a da aplicación de modelos integradores baseados no concepto de construción social.
TEMA 8.- A escola debe responder a o novo modelo de sociedade. O impacto das TIC na educación	- A revolución das TIC e a sociedade da información, impacto na economía, na democracia, nas relacións sociais, a creación de novas culturas e os novos riscos. - O impacto das linguaxes audiovisuais e das pantallas na socialización, xénero e uso das TIC. - Sinerxías e oportunidades das TIC para transformar o modelo educativo, novos contornos de aprendizaxe e de relación, a transformación do espazo/tempo; eliminación de algunhas barreiras no acceso á educación.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	10	20	30
Presentación	8	6	14
Foros de discusión	0	3	3
Resolución de problemas de forma autónoma	0	16	16
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	4	0	4
Seminario	6	12	18
Actividades introdutorias	2	0	2
Estudo previo	0	20	20
Lección maxistral	10	0	10
Resolución de problemas	10	20	30
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1

Cartafol/dossier	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	□ Descrición: actividades que realiza o alumnado, algúns exemplos poden ser: -Recensións sobre artigos científicos de actualidade - análise de documentos audiovisuais -Traballos monográficos -Procura de información en publicacións, bases de datos, artigos, libros□ sobre un tema en concreto. -Proxectos: deseño e desenvolvemento dun traballo de investigación en grupo (aula B) que inclúa parte ou todas as actividades precedentes. Quen se encargue da docencia acoutará e aceptará os temas de estudo propostos polo alumnado. Realizará o seguimento do traballo e avaliará o proceso e o resultado final. □ O obxectivo é adquirir e consolidar coñecementos e formar parte fundamental do traballo que se avalia. □ Modalidade: autónoma e guiada □ Natureza: práctica. □ Escenario: aul, despacho e rede Realizarase en grupo reducido O alumnado realizará o traballo a partir do guión proporcionado pola/o docente, dispoñendo das sesións de prácticas (horas B) e das sesións de tutoría para facilitar o seguimento do seu traballo.
Presentación	□ Descrición: todos os traballos tutelados nas sesións prácticas deben ser presentados en público a todo o grupo en sesións habilitadas a tal efecto ao final do cuadrimestre. Teráse en conta a habilidade para comunicar e a capacidade de captar a atención do público así como a capacidade de síntese e os recursos empregados. Támén se poden expoñer, pero non é obrigatorio, outros traballos que se vaian realizando de forma voluntaria polo alumnado. Estas exposicións consistirán en presentar un tema concreto ou un traballo (previa presentación escrita na que se avaliará o contido). Trátase dunha metodoloxía que traballa unha competencia nuclear e transversal cuxo obxectivo é aprender a comunicar. Os traballos expoñeranse en grupo -os que se realicen en grupo- ou individualmente os que se fagan desa forma con carácter voluntario. As presentacións serán avaliadas en función dos criterios previamente establecidos, podendo incluso integrar a avaliación criterios e cualificacións incorporados polo alumnado. □ Modalidade: guiada □ Natureza: práctica □ Escenario: aula ordinaria que conta con recursos tecnolóxicos (canón de proxección, transparencias, conexión a Internet, vídeo ou DVD□) □ Grupo: grande, mediano ou reducido. □ Tarefas do alumnado: Expoñer o traballo publicamente. Defendelo, é dicir, debe responder ás preguntas e posibles críticas construtivas de colegas e docentes. Poderanse explicar na parte final da exposición os problemas e obstáculos xurdidos durante la elaboración do traballo.

Foros de discusión	□Descripción: esta é unha actividade que se realizaría a través das redes de comunicación creadas polo propio alumnado na que poderán debater e intercambiar informacións e opinións de interese para o desenvolvemento teórico e práctico da materia □Obxectivos: Coordinar e acordar as prioridades para o traballo de seminario Abrir perspectivas e temas e traballar e consolidar coñecementos. Cuestionar(se) opinións persoais e posibles prexuízos Desenvolver habilidades comunicativas □Modalidade: autónoma □Natureza: práctica □Escenario: non prescrito □Grupos: grande ou reducido □Quen teña a cargo a docencia, ou incluso o alumnado, propondrá un tema de debate ou de estudo, se é preciso nomearase alguén que dinamice ou modere o foro.
Resolución de problemas de forma autónoma	□Descripción: formulación, análise, resolución individual, e de proceder debate en grupo, dun exercicio relacionado coa temática da materia de forma autónoma por parte do alumnado. □Obxectivo Reflexionar sobre as cuestións principais da materia e relacionar teoría e práctica. Introducir novos conceptos e integralos cos antigos. Consolidar coñecementos. Ao final de cada tema dos que compoñen a documentación básica para preparar a materia hai unha batería de cuestións ou exercicios denominadas actividades de autoavaliación, a resolución destas actividades integrará o contido do cartafol xunto coa documentación elaborada para os seminarios e outros traballos voluntarios. A/o docente poderá revisar este material que formará parte da avaliación final, tamén se poderá revisar a petición do alumnado. □Modalidade: autónoma. □Natureza: teórico-práctica. □Escenario: non prescrito. □Tarefas do alumnado: Resolver a cuestión ou exercicio proposto pola/o docente a partir da documentación facilitada. Aínda que as actividades se realizaren de forma autónoma, o alumnado disporá en todo momento de sesións de tutoría para que a docente poida realizar o acompañamento e seguimento desta metodoloxía.
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	□Descripción: desenvolver con axuda das TIC prácticas de búsqueda de información, manexo de ferramentas básicas para deseñar táboas e gráficas, tratamento de datos e búsqueda de fontes estatísticas. Desenvolveranse 2 sesións ao inicio do curso en horas B, as dúas primeiras semanas, e outras 2, tamén en horas B cando o desenvolvemento dos traballos o requira, é dicir. no momento en que se trate de buscar, procesar e presentar a información para os traballos. Aproximadamente terán lugar na 2ª, 3ª, e 4ª semana de novembro. □Obxectivos: Facilitar a correlación entre a teoría e a práctica. Consolidar coñecementos. Utilizar programas ou recursos informáticos. □Modalidade: guiada. □Natureza: práctica. □Escenario: aula de informática ou aula B e en grupo mediano. □Que estea a cargo desta docencia deberá elaborar e proporcionar un guión para orientar a realización do traballo e das actividades concretas en cada caso, asemade deberá facer o seguimento da evolución da actividade do alumnado. □Tarefas do alumnado: realizar a actividade proposta en tempo e forma.

Seminario	□Descrición: trátase dun tipo de metodoloxía que combina o traballo autónomo co guiado de aula. Pretende profundar e ampliar o contido xeral da materia pero a través dun tema específico tratado no programa xeral da materia. O tema escollido é: Socialización, educación e xénero Terán lugar 8 sesións de unha hora en pequeno grupo (sesións de horas C) en semanas alternas co fin de dar tempo a preparar lecturas de textos e procuras de información etc.. □Obxectivo: adquirir, comunicar e consolidar coñecementos teórico-prácticos e fomentar a interactividade entre a docente e o alumnado. □Modalidade: guiada. □Natureza: práctica. □Escenario: aula ordinaria con recursos tecnolóxicos. □Grupos: reducido □Tarefas do alumnado: coordinación do grupo, xerarquización dos temas a tratar, procura de información, traballo de documentación, lectura e análise para achegalo ás demais persoas participantes no seminario.
Actividades introdutorias	□Descrición: Estas actividades realizaranse nas primeiras sesións nos diferentes grupos. Están encamiñada a tomar contacto e a dar e recoller información sobre a materia e sobre o alumnado (coñecementos previos, intereses e motivacións). Poderán presentarse curtametraxes ou outro tipo de pezas que o alumnado terá que analizar en forma de chuvia de ideas partindo dun guión proposto pola/o docente, quen preguntará sobre ideas e conceptos para coñecer o grao de afinidade e comprensión da materia. Tamén se poderán propor cuestións ás que o alumnado terá que responder oralmente. Asemade realizarase a presentación específica do curso: obxectivos, contidos, metodoloxía, avaliación, etc. □Obxectivo: comunicar amigablemente que se pretende atinxir con este curso e de forma somera coa materia de Socioloxía. Aclarar, no posible, a finalidade da materia e o seu interese para o alumnado. □Modalidade: guiada □Natureza: teórico/práctica □Escenario: aula ordinaria □Grupo: calquera □Tarefas do alumnado: participar activamente nas actividades propostas en aula
Estudo previo	□Descrición: sempre antes de cada sesión presencial maxistral (horas A) ou do desenvolvemento de traballo práctico (horas B) ou seminarios (horas C) o alumnado realizará as actividades previstas como previas. O alumnado deberá procurar, ler e traballar a documentación ou o material proposto e facilitado pola/o docente. Pode ser para unha actividade teórica - procura de información, análise e organización de documentación- ou a realización dunha tarefa que deba ser resolta con traballo práctico. □Obxectivo: habituarse a asistir ás aulas cun mínimo de coñecementos da materia que permita avanzar a bo ritmo e compartir coñecementos para facilitar o debate en sesión maxistral, seminario ou práctica. A/o docente porá a disposición do alumnado o material de lectura ou as indicacións para obtelo. □Modalidade: autónoma. □Natureza: práctica. □Escenario: Non prescrito. □Realizarase en grupo reducido ou de forma individual. □Tarefas do alumnado: Procurar a documentación (bibliográfica, bases de datos, Internet, etc.) Ler a documentación facilitada polo/a docente ou obtida de forma autónoma.

Lección maxistral	Non se trata de realizar leccións ao uso, pois a presentación estruturada e ordenada dos temas xa está a disposición do alumnado na plataforma. Nos tempos dedicados á exposición a cargo da/o docente levarase a cabo a explicación e aclaracións do contido da materia: Relacionala coas sesións anteriores e posteriores Resaltar as ideas principais Aclarar aqueles puntos máis complexos Dar a palabra ao alumnado para resolver as dúbidas e ofrecer exemplos (de actualidade, reais, etc.), relacionar os novos conceptos, e asegurar a comprensión do contido empregando a exposición teórica ou a discusión e debate. □Obxectivo: abrir portas a novos coñecementos □Modalidade: guiada, a presenza de docente é necesaria. □Natureza: teórica. □Escenario: aula ordinaria A (na que se desenvolven habitualmente as aulas). Recursos tecnolóxicos (malia non ser imprescindibles poderán empregarse o proxector, conexión a Internet, vídeo ou dvd□). □Grupos: grande. □Tarefas do alumnado: participar activamente na sesión (tomar notas, tomar a palabra, contestar preguntas□).
Resolución de problemas	□Descrición: formulación, análise, resolución e debate de exercicios relacionados coa temática da materia. A docente propón, ao final de cada tema, por escrito e de forma organizada unha batería de exercicios e actividades. A documentación de consulta e lectura estará a disposición do alumnado e conforma a guía de orientación e análise, centra os puntos de interese, de ampliación ou de complexidade para a posterior discusión e posta en común na aula. En hora A realízase un exercicio escrito por cada tema que será recollido pola docente na aula para incorporarse a avaliación. En todas as sesións maxistrais a docente preguntará pola realización dos exercicios de autoavaliación, polas dificultades e dúbidas atopadas e recollerá os comentarios e achegas do alumnado comentados en público. Resolveráse na aula cantas dúbidas se presenten deste xeito. □Obxectivo: Reflexionar e relacionar teoría e práctica e proporcionar feedback ao alumnado sobre o proceso de aprendizaxe. Realmente é unha peza metodolóxica integrada, que permite aprender, consolidar, ampliar, autoavaliar e avaliar, e comunicar na aula. □Modalidade: guiada. □Natureza: práctica. □Escenario: aula ordinaria con recursos tecnolóxicos. □Grupo: grande. □Tarefas do alumnado: o alumnado deberá resolver os exercizos propostos a partir do material de estudo facilitado pola docente. Posteriormente terá lugar unha posta en común.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	O seminario é unha metodoloxía que combina o traballo individual e de grupo, o traballo autónomo e o guiado en aula C. Con esta atención preténdese guiar e avaliar o proceso de aprendizaxe e o progreso do alumnado, tanto no plano teórico como práctico: pescudas, recompilación, análise, opinión, presentación, debate en aula C, □. O seguimento consignarase nas fichas individuais e tamén con referencia ao grupo C no que se integre cada alumna/o durante o desenvolvemento das aulas C. A docente proporá temas de traballo e será o alumnado quen decida a súa concreción de acordo cos seus intereses ou relevancia. A docente indica o marco teórico para traballar, e, sobre el, o grupo deberá tomar decisións, coordinarse na distribución de tarefas e definir o que se vai presentar en aula.
Resolución de problemas	Ao final de cada tema, e de forma voluntaria para o alumnado, levarase a cabo unha pequena proba de coñecemento que permitirá ir recompilando información de cada alumna/o sobre a evolución da adquisición de competencias cognitivas. Estas probas retroalimentan a información, xa que lle serán devoltas ao alumnado coas indicacións pertinentes. Ademais permiten realizar avaliación de proceso e son unha ferramenta útil para conseguir que o alumnado teña a materia ao día e non acumule temas sen traballar, pois a superación destas probas permitirá acadar unha avaliación positiva nesa parte da materia sen ter que realizar outra proba de coñecemento.

Foros de discusión	Esta atención permite que o alumnado resolva de forma autónoma a coordinación necesaria para o traballo de aulas B e C. No B estará formado polo grupo de proxecto e no C polo grupo de aula, que é reducido, aproximadamente 12 persoas. Deberan conformar unha rede de traballo a través de Internet con todos os compoñentes. O foro permitirá debater o necesario para acordar temas, priorizar o desenvolvemento, acordar quen intervirá na aula e sobre que, ... É un tipo de traballo autónomo do grupo, e quen se encargue da docencia deberá garantir que existe, que se comunican todos os membros e tomará nota do resultado dos debates e decisións.
Resolución de problemas de forma autónoma	Con esta atención, que se poderá desenvolver en aula (A,B e C) e nas titorías individuais e de grupo, preténdese estimular o alumnado a profundar e consolidar os coñecementos que ofrece a materia. A base para esta atención está na proposta de actividades que se fai ao final de cada tema. O alumnado poderá decidir que actividades realiza segundo os seus intereses ou relevancia, e despois poderá contrastar co grupo o resultado ou traballalo en titoría coa docente para mellorar as competencias cognitivas e metodolóxicas. Estes exercicios formarán parte da documentación compilada para o cartafol.
Actividades introductorias	Con esta atención preténdese aclarar todo o necesario para desenvolver correctamente o traballo de curso. En cada tipo de aula (A, B, C), por ser diferente, levaranse a cabo as necesarias explicacións sobre contidos, metodoloxía e avaliación, dando a palabra ao alumnado para que poida preguntar o que considere oportuno. Na primeira parte da intervención poderanse empregar estratexias que permitan coñecer aproximadamente o grao de familiaridade do alumnado coa materia e coas metodoloxías que se van aplicar. Poderanse realizar tormentas de ideas, visionar algunha peza audiovisual e logo ter un coloquio sobre ela, realizar a presentación do alumnado facendo algún tipo de precisión, ou calquera outra estratexia de iniciación á materia.
Traballo tutelado	A atención céntrase na orientación para o deseño teórico e metodolóxico e no seguimento da realización do proxecto de investigación que o alumnado debe realizar en grupo. Esta atención levarase a cabo fundamentalmente no transcurso das aulas B que teñen como obxectivo específico acadar as destrezas básicas na praxe metodolóxica e tamén en destrezas tecnolóxicas, lingüísticas e colaboradoras. Levarase a cabo na aula B atendendo grupo por grupo, no despacho e a través de correo electrónico.
Presentación	Esta atención ten como obxectivo orientar o alumnado na mellora das destrezas comunicativas ou na superación dos obstáculos que se poden presentar ao falar en público e comunicar de forma eficiente. Dedicarase unha sesión colectiva a preparar e orientar nestas destrezas na hora A e na B e, eventualmente, tamén se pode traballar na titoría de xeito individual.
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	Esta atención pretende que o alumnado adestre no uso dos recursos que ofrecen as TIC: procura de información, manexo de ferramentas básicas para deseñar táboas e gráficas, tratamento de datos e busca de fontes. Respecto da procura de información e valoración e cita de fontes, o alumnado deberá realizar obrigatoriamente o curso que ofrece a biblioteca do campus. Para adestrar en tratamento de datos e elaboración de gráficas e cadros a atención levarase a cabo na aula en hora B e C ou na titoría.
Estudo previo	Quen teña o encargo da docencia porá a disposición do alumnado dende o inicio de curso a documentación necesaria para realizar o traballo previo ás sesións A, B ou C. Esta atención permitirá que o alumnado poida asistir ás aulas cun coñecemento previo do que se vai tratar e polo tanto poderá formular dúbidas e preguntas con maior acerto, ou mesmo debater sobre o que se está aprendendo. O alumnado debe ler a documentación ou o material proposto e facilitado pola/o docente. Pode ser para unha actividade teórica - procura de información, análise e organización de documentación- ou a realización dunha tarefa que deba ser resolta con traballo práctico.
Lección maxistral	Con esta atención non se pretende realizar leccións nas que a relación docente alumnado sexa xerárquica e unidireccional. Para evitar isto a presentación estruturada e ordenada dos temas xa está a disposición do alumnado na plataforma Faitic, de modo que o alumnado pode e debe lela con anterioridade, e dese modo ten xa un punto de partida para poder reflexionar e participar na aula. Non obstante, nos tempos dedicados á exposición a cargo da/o docente levarase a cabo a explicación e aclaracións do contido da materia que o alumnado considere de maior interés pola súa relevancia ou complexidade. En todo caso hai un guión estándar que consiste en: relacionar o contido do tema co marco global da materia, resaltar as ideas principais, aclarar aqueles puntos máis complexos, dar a palabra ao alumnado para resolver as dúbidas e ofrecer exemplos (de actualidade, reais, etc.), relacionar os novos conceptos, e asegurar a comprensión do contido empregando a exposición teórica ou a discusión e debate.
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado poderá facer de xeito voluntario unha proba de resposta longa, con acceso a información durante o desenvolvemento da mesma, co obxectivo de subir a cualificación final. Poderá realizala o alumnado que acade unha cualificación superior ou igual a notable 8. Esta proba dará a oportunidade de acceder ao sobresaliente ou matrícula de honra. A proba desenvolverase na data de exame final oficial.

Resolución de problemas e/ou exercicios	Esta atención permitirá (ao alumnado e á docente) ter información semanal sobre o desenvolvemento da aprendizaxe da materia. O contido será sobre o máis importante de cada tema e a resposta curta permite obter información sobre se se van acadando as destrezas cognitivas requiridas. As explicacións en aula A son importantes para resolver dúbidas e as probas realizaranse nas horas A. a superación destas probas permite acadar a cualificación positiva sen ter que realizar o exame final.
Cartafol/dossier	Con esta atención preténdese estimular o alumnado para traballar aquelas destrezas máis febles que cada quen identifique, tanto no plano cognitivo como metodolóxico, lingüístico ou tecnolóxico. A docente ofrece unha batería de propostas en forma de pescudas, reflexións, análises de pezas documentais literarias ou de imaxe, etc. e será o propio alumnado quen decida que e canto facer. Todo este traballo formará parte dun cartafol/dossier persoal que se poderá mostrar e consultar coa docente, quen propoñerá melloras e orientacións. Este cartafol poderá formar parte da documentación a ter en conta para a avaliación final.

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Traballo tutelado	Esta metodoloxía está pensada para poñer en práctica os coñecementos adquiridos e activar as capacidades que permiten acadar competencias de aplicación á realidade. O traballo será realizado en pequeno grupo, guiado, avaliado en proceso e avaliado en resultado. A base sobre a que se aplican os criterios de avaliación é a das competencias da materia a través da participación do alumnado nas sesións de introdución e de seguemento e a memoria onde se recolle o traballo realizado.	25	A1 B2 C13 D1 A2 B11 C23 D2 A3 B12 C24 D3 A4 C28 D5 A5 C29 D6 C63 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21	
Presentación	Neste apartado terase en conta a presentación pública dos traballos tutelados, así como a presentación e debate ou posta en común en aula dos exercizos e dos seminarios. polo tanto neste apartado é no que se valoran especificamente as competencias relacionadas coa comunicación e a participación nas aulas A, na presentación pública da memoria do proxecto de investigación, e nos seminarios das horas C.	15	A1 C10 D3 A2 C63 D5 A4 D6 A5 D11 D17 D21	
Resolución de problemas de forma autónoma	Esta metodoloxía, de carácter voluntario, está pensada para aquelas persoas que desexen afondar un pouco máis nos temas. No material preparado pola docente fanse suxestións que orientan ao alumnado para este fin, podendo tamén o propio alumnado afondar en aspectos que non estean suxeridos pola docente. Este traballo voluntario pasará a formar parte do cartafol individual do alumnado e permitirá sumar para a avaliación final.	5	A1 B11 C13 D1 A3 B12 C14 D3 A5 C28 D15 C66 D21	
Seminario	Cada grupo C terá 8 sesións en seminario (horas C) ao longo do cuadrimestre. Para o seu desenvolvemento será preciso que o alumnado se coordine, se documente e traballe previamente, individualmente e en grupo, coas lecturas e indicacións propostas. Nas sesións de seminario cada participante intervirá presentando as conclusións ás que chegara, de modo que se comparta o coñecemento e que se debata en grupo.	15	A1 B11 C13 D1 A2 C37 D2 A3 C48 D3 A4 C64 D8 A5 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17	

Resolución de problemas e/ou exercicios	Durante o desenvolvemento do curso realizaranse, de xeito voluntario por parte do alumnado, 10 probas de coñecemento de resposta curta sen apoio de apuntamentos nin material de consulta. Quen non desexe realízalas debe renunciar a esa posibilidade expresamente e comunicarllo á docente. Nese caso deberá realizar obrigatoriamente a proba de coñecemento na data do exame final pero sie apoio de material de consulta. Para a realización das probas tomarase como base os contidos dos temas e os exercicios propostos ao final de cada tema. As probas de resposta curta serán avaliadas de inmediato e devoltas ao alumnado para a súa comprobación e comentario en aula. permiten manter o ritmo de traballo e a retroalimentación respecto do resultado. De superarse estas probas non será necesario facer ningunha outra proba de coñecemento. Para iso non deben suspenderse máis de 4 por debaixo de 4, ou máis de 3 por debaixo de 3.5. O total de suspensos que se poderán acumular con estas cualificacións non deberá ser superior ao 40%.	30	A1 B7 C1 D19 A5 B9 C10 B10 C11 B12 C13 C14 C28 C31 C37
Cartafol/dossier	O cartafol é de realización voluntaria e persoal, flexible segundo os intereses e necesidades da cada alumna/o. No cartafol irase plasmando o traballado realizado durante o curso: resolución de exercicios de entre os recomendados ao final de cada tema, pescudas, recensións, cometarios sobre vídeos e películas, ..., nel poderanse incluír elementos concernintes ao traballo de aula A, B ou C. Por exemplo, pódense incluír aspectos concretos relacionados co traballo de investigación tutelado de grupo que non teñan cabida na memoria. O cartafol poderase ir revisando na titoría ao longo do cuadrimestre por solicitude do alumnado ou da docente.	5	A1 B2 C1 D1 A2 B7 C10 D3 A3 B9 C13 D12 A5 B10 C14 D13 B11 C31 D14 B12 C37 D19 C64 D21 C66
Exame de preguntas de desenvolvemento	A proba presencial de resposta longa (desenvolvemento dun tema ou dun cometario de texto) ten caracter voluntario e marcará a diferenza entre o notable e o sobresaliente ou a MH. Terá lugar na data da proba final oficial. Disporase de dúas horas para a súa realización e poderanse consultar materiais como o cartafol ou outras lecturas de consulta. Nesta data oficial final participarán tamén as persoas que non acadaran unha avaliación continúa positiva ao longo do desenvolvemento do cuadrimestre ou as que renunciaren expresamente a facelas. neste caso o tipo de proba será unha mestura de preguntas curtas e longas sen apoio de materiais de consulta. Tamén disporán de dúas horas para o seu desenvolvemento. Neste caso deberase acadar unha cualificación que permita facer media coas demais partes da materia, podendo chegar ata o 30% previsto para a avaliación continua coas probas de resposta curta.	5	A1 B7 C1 D1 A3 B9 C10 D3 A4 B10 C11 D13 A5 B12 C13 D14 C14 D19 C28 D21 C31 C37

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia é imprescindible: cumprir os prazos de traballo establecidos, superar a avaliación continua, a(s) proba(s) de contidos teóricos e a memoria final do traballo.

O alumnado debe ter en conta que nesta materia faise máis fincapé nos aspectos reflexivos que nos memorísticos.

A segunda convocatoria terá os mesmos requisitos, de tal maneira que as partes superadas na primeira non hai que repetilas.

As datas dos exames poderanse consultar na web da facultade: fcce.uvigo.es/gl/docencia/exames

Todo o alumnado, asistente ou non, ten dereito a ser avaliado. As condicións de avaliación do alumnado non asistente son que certifique e motive razoablemente a imposibilidade de asistencia. Será guiado na aprendizaxe e no cumprimento dos fitos a través de titorías concertadas coa docente. Os requisitos non serán diferentes en relación á consecución das competencias, a excepción do que depende do traballo que se fai en grupo ou que se debe presentar oralmente ante o mesmo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Fernández Palomares, Francisco (coordinador), **Sociología de la educación.**, Pearson, 2003

Fernández Enguita, Mariano, **Educación en tiempos inciertos**, Morata, 2001

Fernández Enguita, Mariano (editor), **Sociología de la Educación**, Ariel referencia, 1999

Macionis, John J. & Plummer, Ken, **Sociología**, Prentice Hall, 2005

Bibliografía Complementaria

Pérez-Díaz, Víctor e Rodríguez, Juan C., **La educación general en España**, Fundación Santillana, 2003

Varela, Julia, **Las reformas educativas a debate**, Morata, 2007

Viniegra, L., **Atando teoría y práctica en la labor docente**, Paidós, 2004

VVAA, **Investigación-acción, reflexión crítica sobre la práctica educativa**, Eduforma, 2007

Willis, Paul, **Aprendiendo a trabajar: como los chicos de la clase obrera consiguen trabajos de clase obrera**, Akal, 1988

Santos Guerra (coordinador), **El harén pedagógico. Perspectiva de género en la organización escolar**, Graó, 2000

Steimberg y Kinchelore (compiladores), **Cultura infantil y multinacionales**, Morata, 2000

Volker, Joan, **El nacimiento de dos hermanos gemelos: el sociólogo y el maestro de escuela**, Península, 1975

Miedziam, Myriam, **Chicos son hombres serán: cómo romper los lazos entre masculinidad y violencia**, Horas y horas, 1996

Muel, Francine, **La escuela obligatoria y la invención de la infancia anormal en Espacios de poder**, Ediciones de la Piqueta, 1991

Fernández Enguita, Mariano, **La escuela a examen**, Pirámide., 1999

Fernández Enguita, Mariano, **La profesión docente y la comunidad escolar**, Morata, 1999

Foucault, Michel, **Vigilar y castigar**, Siglo XXI, 1984

Laval, Christian, **La escuela no es una empresa. El neoliberalismo al asalto de la escuela pública**, Paidós, 2004

Appel, Michel W., **Educación como Dios manda**, Paidós, 2006

<http://www.un.org/>, **Naciones Unidas**,

<http://www.oneworld.net>, **One World**,

<http://www.europa.eu.int/index-en.htm>, **Unión Europea**,

<http://portal.unesco.org/>, **UNESCO**,

OCDE, **Escuelas y calidad de la enseñanza Informe internacional**, MEC/Paidós, 1990

Pérez-Díaz, Víctor e Rodríguez, Juan C., **Educación superior y futuro de España**, Fundación Santillana, 2001

www.ine.es, **Instituto Nacional de Estadística**,

<http://www.consellodacultura.org>, **Consello da Cultura Galega**,

Iglesias Álvarez, Ana, **Falar galego: No veo por que. Aproximación cualitativa á situación sociolingüística de Galicia**, Xerais, 2002

www.ige.eu/web/index, **Instituto Galego de Estatística**,

fatic.uvigo.es/index, **Universidade de Vigo**,

www.csic.es/, **CSIC**,

www.migualdad.es/mujer/, **Instituto de la Mujer. La mujer en cifras**,

sgi.xunta.es/publida.html -, **Servizo de Igualdade (Galicia)**,

www.oecd.org/document, **OCDE**,

www.cervantesvirtual.com/, **Biblioteca Virtual Cervantes**,

www.educarm.es/templates/portal/images/ficheros/revistaEducarm/, **REDINET (Información educativa)**,

www.sc.ehu.es/sfwseec/basedatos.htm -, **ERIC (Centro de recursos educativos)**,

www.plazayvaldes.es/libro/diccionario-critico-de-ciencias-sociales/1249/, **Diccionario crítico de Ciencias Sociales**,

www.injuve.mtas.es/injuve/portal.portal.action, **INJUVE (Instituto de la Juventud de España)**,

http://webs.uvigo.es/hcastro/guias/guia_dep08.html, **Como realizar un trabajo académico**,

Hernández Sapien, **Metodología de investigación**, Mc.Graw-Hill, 1997

Bauman, Zygmunt, **Amor líquido: acerca de la fragilidad de los vínculos humanos**, FCE, 2005

Illich, Ivan, **La convivencialidad**, Virus, 2011

Rendueles, César, **Sociofobia: el cambio político en la era de la utopía digital**, Capitan Swing, 2013

Carrasco, Cristina, **El Trabajo de cuidados**, Los libros de la Catarata, 2011

Sennett, Richard, **La corrosión del carácter**, Anagrama, 2000

Hunt, Lynn, **La invención de los derechos humanos**, Tusquets, 2009

Renau, Mª Dolors (Ed.), **Como aprender a amar en la escuela**, La catarata, 2012

Tonucci, Francesco, **Peligro, niños**, Graó, 2012

Acaso, María, **Pedagogías invisibles. El espacio del aula como discurso**, La catarata, 2012

Imbermom, F. Jarauta, B. (Coord.), **Pensando el futuro de la educación**, Graó, 2012

Oliveira, Chis e Traba, Amada, **ám@me. Pensar o amor no século XXI**, Galaxia, 2018

Durán, José y Duque, Eduardo, **Las transformaciones de la educación: De la tradición a la modernidad hasta la incertidumbre actual**, Dykinson, 2019

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase encarecidamente que se lea esta guía con atención para poder aclarar as dúbidas xa na sesión de presentación da materia o primeiro día e non pasemos o curso aclarando cuestións que xa están recollidas neste documento.

Recoméndase poñer atención á documentación que se sube á plataforma virtual FAITIC. Nela están desenvolvidos os temas,

esquemas de traballo, fichas e guións para realizar comentarios e outros traballos voluntarios, guías (como a de análise de películas con perspectiva sociolóxica), novas, anuncios, calendario previsto de realización do programa e datas das probas de avaliación.

Ningún traballo tutelado vai darse por finalizado ata que non acade a cualificación de apto.

Débese pór atención á bibliografía máis ampliada e as bases de datos importantes para o desenvolvemento dos traballos e dos proxectos de investigación.

Recoméndase ver os vídeos, documentais e filmes que se propoñen nos diversos temas, pois contribúen a abrir o foco e a mellorar a comprensión da materia.

Tamén é importante ler a prensa e estar ao tanto dos acontecementos, e ter unha actitude aberta, curiosa e crítica ante o mundo.

Polo tipo de abordaxe que se fai na materia dáselle moita máis importancia aos aspectos reflexivos que aos memorísticos.

A segunda convocatoria terá os mesmos requirimentos, de tal maneira que as partes superadas na primeira non hai que repetilas.

En caso de non poder asistir establecerase un sistema de traballo en tutoría que permita solventar esta situación sen menoscabo do cumprimento de todos os resultados e de acadar todas as competencias establecidas na guía.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen TODAS

* Metodoloxías docentes que se modifican NINGUNHA

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías) As sesións de titorización poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de FAITIC, ...) baixo a modalidade de concertación previa.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir: NON HAI MODIFICACIÓNS

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe: ESTA INFORMACIÓN ESTÁ DISPOÑIBLE NA DOCUMENTACIÓN DA PLATAFORMA FAITIC

* Outras modificacións: NON HAI MODIFICACIÓNS

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%] NON HAI MODIFICACIÓNS

...

* Probas pendentes que se manteñen

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%] NON HAI MODIFICACIÓNS

...

* Probas que se modifican

[Proba anterior] => [Proba nova] NON HAI MODIFICACIÓNS

* Novas probas NON HAI MODIFICACIÓNS

* Información adicional : No caso de activarse a actividade docente non presencial, esta impartirase mediante Campus Remoto e, asemade, está previsto o uso da plataforma de teledocencia Faitic como reforzo e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado a todos os contidos da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria**

Materia	Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria			
Código	P02G120V01201			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Pino Juste, Margarita Rosa			
Profesorado	Pino Juste, Margarita Rosa			
Correo-e	mpino@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/mpino			
Descrición xeral	O curriculum é o eixo sobre o que se desenvolve o labor educativo, tanto nos seus aspectos concetuais (concepcións, compoñentes, niveis, etc.) como nos procedimentais (procesos de deseño, posta en práctica, avaliación, etc.), de aí que figure como de formación básica unha materia que aborde a citada temática. A materia adecúase ao perfil profesional e académico da titulación nos seguintes aspectos: (a) En relación coa temática referida ao currículo - En termos xerais, asesoramento grupal e individual sobre calquera aspecto relacionado co ámbito curricular - Especificamente, o relacionado co deseño e avaliación de programas educativos, de unidades didácticas, de materiais e actividades, así como de documentos de centro. (b) En relación coa temática referida á innovación educativa e investigación - Deseño, aplicación e avaliación de prácticas educativas innovadoras - Elaboración de informes utilizando diferentes formatos para divulgar innovacións educativas - Relación entre a innovación educativa e a investigación centrada no cambio - Utilización do sistema de referencias bibliográficas recomendadas pola APA - Coñecemento dos conceptos e procesos curriculares, así como das diferentes correntes de pensamento curricular En relación ós campos profesionais nos que se proxecta: * Deseño e planificación educativa * Asesoramento a programas de innovación educativa e curricular * Asesoramento nos procesos de avaliación educativa e a súa implementación * Elaboración, deseño e actualización de programas curriculares * Deseño de materiais educativos e curriculares * Formación de docentes en procesos de ensino-aprendizaxe * Asesoramento en plans formativos para organizacións e empresas			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable

B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao periodo 6-12
C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C18	Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D6	Capacidade de xestión da información
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe en o aula atendendo a as necesidades de os estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.	A4	B1 B8 B9 B11	C8 C16	D1 D8 D9 D14 D15 D18 D22
Seleccionar, desenvolver e avaliar contidos do curriculum mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	A3 A4	B1 B8 B9	C14 C16	D1 D2 D8 D14 D15
Analizar e comprender os procesos educativos na aula e fora de ela relativos ó periodo de 6-12 anos.	A5	B1 B8	C7 C15	D1 D8 D13 D14
Preparar, seleccionar ou construír materiais didácticos e utilízalos nos marcos específicos das distintas disciplinas atendendo aos principios teóricos básicos da globalización e a súa aplicación ás etapas de Educación Primaria.	A3 A4	B1 B4 B10 B11	C8 C9 C16 C17	D1 D2 D8 D14
Desenvolver a capacidade para recopilar, analizar, elaborar, crear, seleccionar e avaliar materiais curriculares apropiados ás características do alumno de Educación Primaria.	A3 A4	B4 B8 B9	C8 C9 C11 C14 C16 C17	D1 D8 D14 D15 D16 D17 D18
Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensinanza-aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias precisas.	A5	B1 B4	C8 C9 C16 C18	D1 D8 D13 D14 D15

Utilizar a avaliación, na súa función propiamente pedagóxica e non meramente acreditativa, como elemento regulador e promotor da ensinanza, da aprendizaxe e da súa propia formación.	A5	B1 B5	C9 C11 C13 C14 C16 C18	D1 D6 D8 D14 D15 D22
Potenciar o rendimient académico dos alumnos e o seu progreso escolar, no marco dunha educación integral.	A2 A3	B2 B8	C16 C17	D1 D2
Asumir a necesidade dun desenvolvemento integral continuo, mediante a autoavaliación da propia práctica.	A5	B8 B9 B12	C13 C18	D1 D6 D8 D14 D15

Contidos

Tema	
Cara unha conceptualización da Didáctica Xeral. Estructura disciplinar.	Aproximación o concepto de Didáctica. A Didáctica como Ciencia Social e como Ciencia da Educación. Ubicación da didáctica nas ciencias da educación. Desenvolvemento histórico da didáctica. Panorama actual da Didáctica. A Investigación Didáctica. Construción do coñecemento didáctico. Paradigmas de investigación didáctica. Enfoque positivista da Didáctica. Enfoque interpretativo da Didáctica. Enfoque crítico da Didáctica. A investigación no campo da didáctica. Proceso e fases da investigación.
A Didáctica como campo semántico: Estructura conceptual	O obxecto de estudo da Didáctica: A Ensinanza. O aprendizaxe. A Formación. A Instrución. A didáctica como tenoloxía e práctica. Teorías e modelos Curriculares
Didáctica como campo de intervención: estrutura operativa	O Concepto e tipos currículo. Componentes do currículo. Modelos de curriculum. Factores que determinan o curriculum. Características e funcionalidade do deseño curricular no Sistema Educativo Español. Do curriculum prescriptivo ao curriculum de aula. O curriculum de Educación primaria.
O profesor como axente curricular.	Características do profesor na aula. Funcións do profesor. Competencias profesionais. A comunicación. A observación. A organización e dirección das actividades na aula
Competencias clave. Obxectivos de aprendizaxe	As competencias clave na LOMCE. Obxectivos e Competencias da ensinanza. Niveis de xeralización na definición de obxectivos. Características dos obxectivos. Selección e secuenciación de obxectivos.
Contidos.	Contidos. Concepto, características dos contidos. Tipos de contidos. Selección de contidos. Secuenciación de contidos.
Metodoloxía didáctica.	Metodoloxía didáctica. O método didáctico. Principios metodolóxicos. Técnicas e estratexias de ensinanza. As Tarefas, actividades e exercicios. Componentes e estrutura das actividades. Criterios para a selección de actividades. Actividades extraescolares e complementarias
Medios didácticos.	Medios didácticos. Funcións dos recursos no ensino. Clasificación dos medios didácticos. O libro de texto como recurso didáctico. O entorno como recurso. Os medios audiovisuais. Os medios de comunicación social. Evaluación dos medios e recursos na ensinanza. Construción de novos recursos.
A avaliación dentro do currículo.	Paradigmas de avaliación. Fases na avaliación. Modalidades de avaliación. Técnicas de avaliación. Estándares de aprendizaxe. A avaliación da ensinanza. A avaliación do centro docente.
Diversidade e Inclusión na aula de Primaria	O plan de atención a diversidade nos centros. Adecuación do deseño curricular aos nenos con N.E.E.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	2	4
Lección maxistral	25	40	65
Aprendizaxe baseado en proxectos	10	45	55
Eventos científicos	2	2	4
Seminario	9	10	19
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Proxecto	1	0	1
Cartafol/dossier	0	1	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Nos primeiros días de clase explicarase o programa dla materia, ofrecerase o material preciso e explicarase o manexo da plataforma TEMA.
Lección maxistral	A Lección maxistral utilizarase para a explicación dos contidos teóricos. Constitue unha actividade presencial na aula mediante a utilización de medios personais e audiovisuais. Estas leccións estruturanse en catro partes: introdución, desenvolvemento, conclusións e debate, para explicar e aclarar os concetos clave tanto teóricos como prácticos. As sesións maxistrais realizaranse con todo o grupo clase co fin de o alumnado domine os principios e conceptos traballados e adquira unha cultura argumentativa que lle axudará a resolver as partes teóricas do proxecto. Para o desenvolvemento das sesións teóricas, previo ao inicio de cada bloque de contidos, entrégase ao alumnado em FAITIC un pequeno dossier no que se inclúe: * Explicación de obxectivos e contidos. * Guión desenvolto de cada un dos temas e conceptos básicos. * Liñas xerais do desenvolvemento metodolóxico e proposta de actividades. * Prácticas relacionadas co bloque temático. * Temporalización. * Criterios e estratexias de avaliación que se seguirán nese bloque. * Documentos de lectura obrigatoria. * Bibliografía de ampliación.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Utilizarase como metodoloxía base o Aprendizaxe Basado en Proyectos ou Project Based Learning (PBL). Trátase dunha metodoloxía didáctica que utiliza metodoloxías activas e colaborativas cuio obxectivo é que o alumnado alcance o dominio duns contidos mediante a realización dun proxecto. Siguiendo a Edwards (2000) o proceso para levar a cabo o diseño por proxectos é o seguinte: * Planificación da investigación * Selección do tema * Recollida da información * Aplicación * Análise de datos * Informe * Seguimento e avaliación O proxecto consistirá na elaboración dunha unidade didáctica integrada que se realizará individualmente ó longo do curso. Cada elemento curricular desta unidade terá un apartado teórico de fundamentación e análise que se realizará a través de consultas documentais e bibliográficas e tamén um apartado de diseño curricular. As diferentes fases do proxecto concretaranse nun produto escrito no ordenador para incorporar na plataforma. A profesora ofrecerá posibles temáticas para a unidade didáctica. A elaboración do proxecto terá varias fases que coinciden co diseño dos elementos curriculares dunha unidade didáctica. Para desenvolver o proxecto o alumnado terá en conta as explicacións teóricas da profesora e o traballo en equipo cos compañeiros donde se realizará unha retroalimentación do proceso para corregir o antes posible os posibles erros no desenvolvemento do proxecto .
Eventos científicos	O alumnado poderá aportar documentación de outros eventos educativos que se realicen na facultade, na universidade ou no contexto social próximo sempre que axuden o desenvolvemento exitoso da materia e a asimilación e dominio dos contidos.
Seminario	A profesora organizará un seminario monográfico sobre un tema de actualidade e sempre relacionado con unha temática da materia para facilitar a comprensión do contido e a interdisciplinariade que se produce no eido didáctico dada a complexidade do feito educativo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe baseado en proxectos	Serán varias as estratexias que poñamos a disposición do alumnado para a seguir con éxito o desenvolvemento da materia: * Durante a realización dos proxectos o alumnado poderá comprobar se o seu traballo é correcto a través de modelos comparativos. * Nas Titorías grupais o alumnado pode ir comprobando a evolución na aprendizaxe mediante a retroalimentación do proceso tanto na relación coa profesora como cos seus compañeiros (co-avaliación). Intentaremos poñer en común os avances e estado actual do rendemento individual e de grupo. Ademais disporá de probas de autoavaliación e autoreflexión co fin de reflexionar de forma sistemática sobre o que estamos facendo, os avances sobre o aprendido, e a funcionalidade práctica dos contidos impartidos.

Avaliación

Descrición		Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Exame de preguntas obxectivas	O alumnado realizará unha proba tipo test para avaliación dos contidos conceptuais (competencias de coñecemento). Para a avaliación da proba tipo test utilizaráse a fórmula: Acertos menos (erros / n - 1). Donde n = nº de posibles respostas. Na segunda convocatoria o exame será de preguntas de desenvolvemento.	40	A3 A5	B1 B11	C8 C11 C17	D1 D14
Proxecto	O proxecto final consistirá na presentación dunha unidade didáctica integrada fundamentada a nivel teórico. Este proxecto será presentado o día do exame oficial da materia. Este traballo permitirá avaliar os contidos procedimentais.	50	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B4 B10 B11 B12	C7 C8 C9 C15 C16 C17 C18	D1 D2 D6 D8 D13 D15
Cartafol/dossier	Utilizaranse rexistros observacionais para comprobar a participación do alumnado nos traballos, a súa implicación nos mesmos e as súas actitudes de colaboración, axuda, reflexión crítica e apoio o labor de equipo (competencias saber ser e saber estar). Tamén mediante estes rexistros a profesora poderá medir a participación, implicación nos traballos, compromiso, ético, etc.. do alumnado nos traballos grupais.	10	A2 A4	B5 B8 B9 B10 B12	C9 C11 C13 C14	D9 D14 D15

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación desta asignatura desenvólvese en varios niveis e dimensións. Partindo do marco xeral das competencias, é dicir, das capacidades, a avaliación intentará recoller e valorar aqueles aspectos relacionados co alumnado respecto de: campo dos coñecementos, campo dos procedementos, campo actitudinal e campo relacional.

Entendemos que o equilibrio estará en que o alumnado acabe por dominar estas catro grandes dimensións que dalgunha forma contribuirá a que se forme de xeito integral.

A avaliación está deseñada en función das seguintes características: formativa, continua, integral e final. Polo tanto, afecta a todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe.

A avaliación do proxecto terá dous aspectos: por un lado a xustificación teórica dos distintos elementos curriculares traballados e por outro o seu deseño. Para avaliar o proxecto seguiranse as seguintes normas:

- 1.- Utilización dos coñecementos disponibles nos documentos traballados na aula para contrastar as propias ideas, apoialas e fundamentalas. Comprensión das ideas básicas contidas nos materiais utilizados e analizados.
- 2.- Expresar correctamente as ideas propias, argumentadas e demostrar capacidade de escoita e receptividade.
- 3.- Crítica razonada de posicións e feitos fundamentados con argumentos utilizando un vocabulario técnico propio da materia.
- 4.- Claridade expositiva, habilidades de comunicación, estrutura da presentación traballada na aula.
- 5.- Estructura lóxica das ideas.
- 6.- Utilización e manexo das TIC.
- 7.- Adecuación e coherencia entre as actividades prácticas e os contidos teóricos.
- 8.- Calidade das aportacións e expresións de ideas innovadoras, contribucións no traballo en grupo, compromiso nas diferentes tarefas.
- 9.- Formulación dos obxectivos didácticos, adecuación a idade, o tempo, etc.
- 10.- Selección do tema, secuenciación dos contidos o longo da unidade didáctica, adecuación a idade, o tempo, etc.
- 11.- Selección das actividades, creatividade na súa elaboración, adecuación a idade e a temporalización.
- 12.- Deseño innovador de recursos.
- 13.- Selección das estratexias de avaliación: actividades de avaliación, tipos e técnicas de avaliación, deseño de instrumentos,

O seguimento dos grupos de traballo convértese unha ocasión privilexiada para introducir, por parte da profesora, aspectos actitudinais (cooperación, responsabilidade profesional, motivación polo traballo de mestre, etc.). Do mesmo xeito, en algunhas fases do proxecto pídeselle ao alumnado que valoren o seu propio traballo (autoavaliación) ou o traballo dos demais compañeiros (coavaliación) para facer unha retroalimentación do proceso que permita solventar os erros na aprendizaxe o antes posible.

Para a valoración de traballo en grupo o alumnado debe cubrir unha matriz de autovaloración que estará dispoñible na plataforma.

A cualificación final da disciplina resultará da integración das distintas notas nas actividades realizadas. Deberán ser superadas todas as partes para poder obter unha cualificación positiva. Os alumnos/as que non realicen todas as actividades de avaliación obterán a cualificación final de suspenso, aínda que algúns dos exercicios estean aprobados. Se o alumno/a realiza algunha das actividades de curso terá a cualificación de suspenso, xa que participou nalgunha das actividades e se realiza unha avaliación continua.

Se na convocatoria de xuño non fosen superadas todas as partes da avaliación, en xullo avaliaranse mediante un exercicio escrito, a presentación dunha unidade didáctica xustificada e deseñada según o modelo constructivista e as prácticas de aula que poden atoparse na plataforma TEMA.

ALUMNADO NON ASISTENTE: O alumnado non asistente deberá presentar os mesmos traballos de aula e facer as mesmas probas co alumnado asistente.

A revisión dos exames será no despacho da profesora unha vez concluída a corrección.

Pautas de mellora para a recuperación

Serán varias as estratexias que poñamos a disposición do alumnado para a súa mellora, e de selo caso, da recuperación da materia:

- 1.- Titorías onde podemos ir vendo a evolución na aprendizaxe e resolver posibles dúbidas.
- 2.- Exercicios na plataforma. Onde se poderá comprobar os avances e estado actual do rendemento individual e de grupo.
- 3.- Probas de auto-reflexión e autoavaliación onde os grupos e os alumnos individualmente poderán reflexionar de forma sistemática sobre o que estamos facendo, os avances sobre o aprendido, e a funcionalidade práctica dos contidos impartidos.

Os exercicios e as probas para a súa análise estarán na plataforma TEMA.

As datas de exame poden atoparse na seguinte ligazón: <http://feduc.webs.uvigo.es/index.php?id=60,0,0,1,0,0>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

CANTÓN MAYO, I y PINO JUSTE, M., **Diseño y desarrollo del curriculum**, Alianza Editorial, 2011

PINO JUSTE, M., **Metodologías activas como clave en los procesos de innovación en la escuela. En Miguel A. Santos Rego et al. Éxito Educativo: Claves de Construcción y Desarrollo**, (pp. 129-150), Editorial Tirant lo Blanch., 2019

Bibliografía Complementaria

Moral Santaella, C. e Pérez García, M.P., **Didáctica. teoría y práctica de la enseñanza**, 2º ed., Pirámide, 2010

Casarini Ratto, M., **Teoría Y Diseno Curricular**, Editorial Trillas, 2013

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/P02G120V01101

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/P02G120V01202

Plan de Continxencias

Descrición

Non é preciso ningún tipo de modificación ou adaptación xa que o deseño metodolóxico desta materia adaptase a calquera modalidade de ensinanza.

Se fose preciso, as sesións de titorización poderanse realizar por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, ☐) ou telefónicamente, baixo a modalidade de concertación previa.

No caso de ter que impartir a docencia en modalidade semipresencial a actividade docente para aqueles alumnos que non poidan estar presentes na aula poderá ser seguida a través do Campus Remoto en horario sincrónico.

No caso de ter que impartir a docencia en modalidade totalmente non presencial a actividade docente impartirase mediante Campus Remoto. As ferramentas da plataforma de teledocencia Faltic usaranse se fose preciso.

Ademais o alumnado disporá de pímulas formativas de cada tema gravadas no campus do Mar para a súa visualización asíncrona.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria**

Materia	Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria			
Código	P02G120V01202			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Galego Inglés			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Martínez Figueira, María Esther			
Profesorado	Martínez Figueira, María Esther			
Correo-e	esthermf@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia cumpre un papel fundamental derivado do seu carácter instrumental e formativo: - Ten un carácter instrumental porque se traballan as competencias necesarias para o manexo das tecnoloxías como ferramentas para a procura, tratamento, organización e representación da información. Neste sentido, serve de apoio a outras materias do plan de estudos. - Ten un carácter formativo porque ofrece unha nova visión de como ensinar e como aprender na escola (6-12 anos) dentro da sociedade da información e o coñecemento. Nesta materia terás a oportunidade de coñecer, analizar e valorar cal é o novo papel do profes@r, de l@s alumn@s e dos elementos que configuran o acto didáctico, cal é a nova maneira de ensinar e aprender en educación primaria coa tecnoloxía. Así coñecerás, entre outras cousas, a usar novos recursos didácticos con base tecnolóxica, como deseñar e elaborar materiais didácticos empregando a tecnoloxía, que estratexias de traballo empregar coas novas tecnoloxías na escola ... Por último, como maestr@ será necesario que sexas capaz de axudar aos nenos e nenas de 6 a 12 anos a desenvolverse neste novo ámbito tecnolóxico pero cunha visión crítica e reflexiva, que lle permita descubrir nas tecnoloxías unha ferramenta non só para o seu lecer e tempo libre, senón tamén para a súa formación como parte dunha cidadanía libre e responsable.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa

B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
C23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Analizar o contexto da actual sociedade da información e reflexionar sobre a nova contorna social e educativa que xeran as Tecnoloxías da Información e a Comunicación (TIC), dando lugar á necesidade de adquirir novas competencias persoais e profesionais.	A1	B1	C1	D1
	A2	B2	C2	D2
	A3	B6	C7	
	A4	B9	C8	
	A5	B10	C11 C17 C19	
Familiarizarse cos marcos lexislativos que regulan a contorna dixital e coñecer a lexislación aplicable ao uso das novas tecnoloxías da información e a comunicación na educación primaria.	A5	B1	C1	D1
		B2	C2	D2
		B5	C5	
		B6	C7	
			C8 C9	

Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.	A3 A5	B1 B6	C1 C2 C5 C7 C8 C9 C23	D1 D6
Adquirir conceptos teóricos e habilidades prácticas para o emprego de habilidades que faculten ao alumno no manexo e aplicación dos novos medios tecnolóxicos e dixitais na súa formación continuada e o exercicio profesional.	A2 A4 A5	B1 B2 B4 B5 B6 B8 B10 B11 B12	C1 C2 C5 C6 C7 C8 C9 C11 C15 C17 C19	D1 D5
Construír unha base de coñecementos, actitudes e habilidades técnicas útiles para o futuro mestre no desenvolvemento da súa actividade profesional que lle permitan unha axeitada utilización dos recursos tecnolóxicos ao seu alcance, analizando e reflexionando sobre as implicacións que a devandita utilización ten no deseño e desenvolvemento curricular.	A2 A5	B1 B2 B5 B6 B9 B11 B12	C1 C2 C5 C7 C8 C11 C15 C17 C19	D1 D2 D5 D14 D15 D22
Ser quen de buscar, seleccionar e avaliar ou deseñar e construír materiais didácticos en soporte tecnolóxico adaptados ás características do alumnado e dos contidos de aprendizaxe, así como de realizar unha proposta didáctica de integración curricular en contextos específicos.	A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B10 B11 B12	C1 C2 C5 C6 C7 C8 C9 C11 C13 C15 C16 C17 C19 C23	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D22
Identificar puntos fortes e débiles nos materiais dixitais avaliando e determinando as súas posibilidades de integración nos procesos de ensino-aprendizaxe.		B1 B2 B10 B12	C9 C16 C23	D1 D14
Integrar os novos medios de comunicación nos procesos de ensino-aprendizaxe.	A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C1 C2 C5 C7 C8 C11 C17 C19 C23	D1 D7 D14 D15 D18 D22

Afrontar a produción e adaptación de materiais e recursos tecnolóxicos de forma creativa e innovadoras axustándose ás necesidades de contornas específicas.	A4	B1	C1	D1
	A5	B2	C2	D2
		B3	C5	D3
		B4	C6	D4
		B5	C7	D5
		B6	C8	D6
		B7	C9	D7
		B8	C11	D8
		B9	C13	D9
		B10	C15	D12
		B11	C16	D13
		B12	C17	D14
			C19	D15
			C23	D16
				D17
				D18
				D22
Desenvolver as capacidades de colaboración, participación activa e traballo en equipo como instrumentos básicos da formación como docentes, e tomar conciencia de que o ensino é un labor de equipo.	A2	B5	C16	D8
	A5	B6		D9
		B9		D12
				D13
				D15
Traballar autonomamente, cun posicionamento académico e unha actitude investigadora ante os procesos educativos en xeral e a educación virtual ou e-learning, en particular.	A5	B1	C19	D14
		B12	C23	D15
				D16
				D17
				D22

Contidos

Tema	
PARTE TEÓRICA	8 temas
Tema 1: As TIC na sociedade da información	1.1. Alfabetización tecnolóxica e competencia dixital 1.2. Impacto social e educativo da cultura audiovisual e dixital 1.3. Papel dos centros educativos na sociedade da información
Tema 2: A integración das TIC en contextos educativos	2.1. Factores que inflúen na súa integración 2.2. Perspectivas curriculares e modelos de integración das TIC 2.3. O proxecto Abalar/Edixgal en Galicia e os proxectos nacionais de implantación das TIC 2.4. M-Learning e o movemento BYOD nos centros educativos.
Tema 3: Recursos multimedia para a educación primaria	3.1. Concepto, clasificación e características dos multimedia educativos 3.2. Funcións e orientacións para o uso didáctico do multimedia educativo 3.3. Selección y avaliación de multimedias educativos 3.4. Diseño e elaboración de materiais didácticos multimedia
Tema 4: Recursos web para a educación primaria	4.1. Aplicacións educativas da Web 2.0 e traballo colaborativo na rede 4.2. Metodoloxías de traballo con Internet na aula: webquest, cazas do tesouro... 4.3. Seguridade da infancia en Internet 4.4. Contornos virtuais de ensino-aprendizaxe
Tema 5: Novos recursos TIC para o proceso de ensino- aprendizaxe	5.1. Do libro de texto ó libro dixital 5.2. O encerado dixital na aula 5.3. Dispositivos móbiles e realidade aumentada 5.4. Videoxogos e gamificación
Tema 6: A linguaxe audiovisual e os medios de comunicación de masas en educación primaria	6.1. Lectura de imaxes. A imaxe dixital 6.2. A televisión e a publicidade na aula 6.3. Utilización educativa do vídeo e do cine 6.4. Integración do cine en educación e na aula
Tema 7: Inclusión educativa con apoio das TIC	7.1. As tecnoloxías de apoio a diversidade: tipoloxías e funcións 7.2. Experiencias de integración das TIC para a inclusión educativa
Tema 8: A avaliación e a tutoría a través das TIC	8.1. O portafolio e a rúbrica para a avaliación e seguimento de aprendizaxes 8.2. A acción titorial mediada por TIC

PARTE PRÁCTICA:

As prácticas serán proxectos de traballo en equipo (só excepcionalmente individuais) cuxo produto final será un E-PORTFOLIO en formato blogue que se elaborará ao longo do cuadrimestre e que deberá conter a recompilación en formato dixital de cada unha das actividades elaboradas e reflexións derivadas.

A parte práctica da materia será defendida oralmente ao final do cuadrimestre.

1. Creación de espazos de traballo (blog, drive...)
2. Búsqueda e análise de REA
3. Póster dixital, infografía
4. Creación actividades multimedia con ferramentas de autor
5. Webquest
6. Proxecto STEAM
7. Creación de proxecto audiovisual
8. Exposición do proxecto dixital

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	1	5	6
Flipped Learning	2	10	12
Prácticas con apoio das TIC	30	45	75
Lección maxistral	16.5	16.5	33
Cartafol/dossier	2	14	16
Exame de preguntas obxectivas	1	7	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos vinculados a cada un dos temas.
Flipped Learning	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe. Van encamiñadas a guiar todo o proceso de aprendizaxe proporcionando documentación, resolvendo dúbidas, orientando traballos, corrixindo propostas, etc.
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia. Desenvólvense a través das TIC de forma autónoma.
Lección maxistral	Exposicións sobre contidos da materia, bases teóricas e/ou directoras dun traballo, exercicio ou práctica a desenvolver individual ou en grupo.
Cartafol/dossier	O/a estudante desenvolve exercicios ou proxectos vinculados a cada un dos temas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Flipped Learning	Orientación en pequenos grupos durante a resolución das tarefas sobre os proxectos de prácticas, ben sexa presencialmente e/ou empregando os medios telemáticos como correo electrónico, vídeoconferencia, foros de Moovi, aulas virtuais de campus remoto, despacho virtual...
Cartafol/dossier	Orientación en pequenos grupos durante a resolución das tarefas sobre os proxectos de prácticas, ben sexa presencialmente e/ou empregando os medios telemáticos como correo electrónico, vídeoconferencia, foros de Moovi, aulas virtuais de campus remoto, despacho virtual...
Prácticas con apoio das TIC	Orientación en pequenos grupos durante a resolución das tarefas sobre os proxectos de prácticas, ben sexa presencialmente e/ou empregando os medios telemáticos como correo electrónico, vídeoconferencia, foros de Moovi, aulas virtuais de campus remoto, despacho virtual...
Traballo tutelado	Orientación en pequenos grupos durante a resolución das tarefas sobre os proxectos de prácticas, ben sexa presencialmente e/ou empregando os medios telemáticos como correo electrónico, vídeoconferencia, foros de Moovi, aulas virtuais de campus remoto, despacho virtual...

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Realización de actividades de tipo teóricas	10	A1	B1 B2 B10 B12	C1 C2 C5 C6 C8 C11 C15 C17 C19	D1 D2 D3 D4 D5 D14 D15

Cartafol/dossier	Resultados das actividades prácticas de laboratorio en formato e-portfolio. Inclúe a defensa e a exposición do produto final.	60	A1	B1	C1	D1
			A2	B2	C2	D2
			A3	B3	C5	D3
			A4	B4	C6	D4
			A5	B5	C7	D5
				B6	C8	D6
				B7	C9	D7
				B8	C11	D8
				B9	C13	D9
				B10	C15	D12
				B11	C16	D13
				B12	C17	D14
					C19	D15
					C23	D16
						D17
						D18
						D22
			A1	B1	C1	D1
				B2	C2	D2
				B6	C5	D3
				B10	C6	D4
				B12	C8	D5
					C11	D14
					C15	D15
					C17	
					C19	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia, tanto os estudantes asistentes como non asistentes (enténdese que os estudantes son asistentes quenes asistan alomenos a un 80% das sesións teóricas e prácticas, respectivamente) establécense as seguintes condicións::

1. Para aprobar a teoría é condición obrigatoria aprobar por separado o exame (1,5 puntos dos 3 puntos asignados) e as actividades (0,5 puntos de 1 punto asignado). De este modo, é condición ter unha puntuación mínima de 2 puntos na teoría (dos 4 puntos asignados a esta parte).
2. Para aprobar as prácticas é condición obrigatoria ter unha puntuación mínima de 3 puntos nas prácticas (dos 6 puntos asignados a esta parte).
3. Para aprobar a materia é condición obrigatoria aprobar por separado teoría e prácticas.

Conforme a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non a clases, o alumnado disfrutará de condicións equivalentes de avaliación.

As competencias non adquiridas serán avaliadas en 2ª convocatoria e, de non aprobarse entón, non se gardarán as notas para a seguinte convocatoria.

Pódense consultar as datas de exames na páxina web da facultade: <http://fcced.uvigo.es/gl/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Raposo-Rivas, M.; Cebrián de la Serna, M. (Coord.), **Tecnologías para la formación de educadores en la sociedad del conocimiento**, 978-84-368-4320-0, 1, Pirámide, 2020

Gallego, M.J.; Raposo, M. (coord.), **Formación para la educación con tecnologías.**, 1, Pirámide, 2016

Cebrian De la Serna, M.; Gallego Arrufat, M.J, **Procesos educativos con TIC en la sociedad del conocimient**, 1, Pirámide, 2011

Bibliografía Complementaria

Raposo Rivas, M., **Novas tecnoloxias aplicadas a educacion: aspectos tecnicos e didacticos**, 1, Servizo de Publicacións da Universidade de Vigo., 2002

Raposo Rivas, M. y Martínez Figueira, M.E. (coord.), **As TIC e as súas aplicacións na aula: misión posible.**, 1, Toxosoutos, 2012

Manuela Raposo Rivas (coord.), **TiC e TAD como obxecto de investigación e de intervención en educación**, 1, Servizo de Publicacións da Universidade de Vigo., 2014

Martínez Figueira, M.E. (coord.), **TIC para a inclusión de alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.**, 1, Servizo de Publicacións da Universidade de Vigo., 2013

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Innovación e investigación didáctica/P02G120V01504

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/P02G120V01201

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/P02G120V01101

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- 1) Actitude favorable e receptiva para a experimentación e exploración das posibilidades que ofrecen as tecnoloxías no campo educativo.
- 2) Asistencia continua ás sesións de teoría e prácticas. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado e para avaliación, por parte dos docentes, do grao de desenvolvemento das capacidades instrumentais e procedimentais.
- 3) Que o alumnado non asistente o comunique durante o primeiro mes de clase para determinar as alternativas metodolóxicas e de avaliación que se van seguir.

Plan de Continxencias

Descrición

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Metodoloxías docentes que se manteñen:

As metodoloxías docentes serán as mesmas nos tres escenarios, dado que foron deseñadas para facilitar unha transferencia fluída desde un escenario 100% presencial a outro 100% en remoto. En calquera caso, a única diferenza atinxe ao espazo non que se desenvolverá a actividade. No posible escenario de ensinanza mixta ou semipresencial, as metodoloxías levaríanse a cabo de modo semipresencial e virtual. Por outra banda, no escenario de ensinanza a distancia, as metodoloxías previstas adaptaríanse a una modalidade de execución virtual.

Metodoloxías docentes que se modifican:

Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto, como se di no apartado anterior, a súa modalidade de execución, presencial e virtual (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual (no caso dun escenario a distancia).

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías):

No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de tutorización poderán realizarse presencialmente e/ou no despacho virtual, baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza. No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a tutorización realizarase unicamente polos medios telemáticos mencionados.

Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir:

Non hai modificacións nos contidos a impartir.

Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe:

A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia.

Outras modificacións:

□ Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas, a actividade docente virtual impartirase mediante Campus Integra/Remoto e preverase o uso da plataforma de teledocencia Fatic como reforzo, e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

□ No escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de modo virtual.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Non hai cambios nin nos instrumentos nin nos criterios de avaliación establecidos na guía docente ordinaria.

Probas pendentes que se manteñen:

Todas as probas propostas na guía docente para as vindeiras convocatorias, mantéñense en calquera das tres modalidades de ensinanza previstas: presencial, mixta e a distancia, para o curso 2020-21. Os criterios de avaliación, así como a súa ponderación sobre a nota final, se manteñen, tanto para o alumnado asistente, coma para o non asistente. Os procedementos ou tipoloxía de probas de avaliación, tampouco se modifican no seu contido, pero si no seu modo de execución, no caso dos dous potenciais escenarios docentes extraordinarios previstos. Así, no caso de estar nunha situación de ensinanza mixta ou semipresencial, as probas de avaliación poderán ser organizadas de modo presencial, dependendo das instalacións e medios dispoñibles. Se non fose posible facelas presencialmente, combinaríase a modalidade presencial coa virtual ou realizaríanse exclusivamente de forma virtual.

Se a situación é de ensinanza a distancia, todas as probas de avaliación realizaranse de modo virtual.

Probas que se modifican

Para o curso 2020-2021, non hai modificacións nas probas de avaliación, agás no referido á modalidade de avaliación: presencial ou virtual, dependendo do escenario sanitario no que se leve a cabo a docencia.

Novas probas:

Non se prevén novas probas de avaliación.

Información adicional

Non hai.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia: Historia do presente				
Materia	Historia: Historia do presente			
Código	P02G120V01203			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Rodríguez Teijeiro, Domingo			
Profesorado				
Correo-e				
Web	http://webs.uvigo.es/historia_contemporanea			
Descrición xeral	A materia de Historia do Presente pretende introducir ao alumnado no estudo dos principais acontecementos e os procesos xerais de cambio e continuidade da Humanidade a partires da segunda metade do século XX e, o tempo, que se familiarice coas destrezas propias da aprendizaxe histórica, entre as que compre destacar a localización dos acontecementos no espazo e no tempo, o manexo de fontes de información, a interpretación crítica dos datos, a conciencia de que as explicacións causais son produto da interacción dun conxunto de factores diversos, capacidade de análise e síntese ou a emisión de xuízos fundamentados sobre asuntos controvertidos.			

Competencias	
Código	
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promova entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
C31	Comprender os principios básicos das ciencias sociais
C32	Coñecer o currículo escolar das ciencias sociais
C33	Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural
C34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
C35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos
C37	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D23	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Comprender os principios básicos da Historia e das Ciencias Sociais para ser capaz de deseñar, planificar e avaliar correctamente os procesos de ensino e aprendizaxe.	A3	B8 B10	C31 C32 C33 C34 C35 C37	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D20 D23
Manexar diferentes instrumentos de recompilación de información e investigar en fontes diversas da Historia do Presente para ser capaz de planificar, realizar e presentar pequenas investigacións individuais e en equipo que contribúan á elaboración dun discurso crítico e razoado sobre a realidade actual.	A3	B8 B11	C31 C32 C33 C34 C35 C37	D1 D2 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D20 D23
Promover o estudo da Historia e das Ciencias Sociais desde unha orientación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións públicas e privadas.		B11		D1 D2 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16
Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	A3	B9		D1 D2 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D20 D23

Contidos

Tema	
Historia e Tempo.	
O cambio histórico e a súa dimensión cultural.	
As bases do tempo presente.	As relacións internacionais (1945-1989). Evolución económica (1945-1989).
Movementos sociais e políticos na contemporaneidade.	Os movementos de contestación social. Sistemas e ideas políticas. Xénero e desigualdade social.
O mundo do presente: de 1989 á "Gran Recesión".	A posguerra fría e a Nova Orde Mundial. O mundo despois do 11-S. Das crises dos noventa á Gran Recesión.
Globalización e novos modelos culturais.	A globalización económica. A "sociedade rede": cultura e novas tecnoloxías da información. Crecemento e desenvolvemento sostible.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	25	25	50
Obradoiro	15	20	35
Traballo tutelado	7	20	27
Presentación	1	1	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	30	32
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	0	4	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Explicación dos contidos da materia polo profesor, debates dirigidos, aportación persoais do alumno
Obradoiro	Realización de comentarios de textos históricos e de actualidade. Traballo con fontes de información ou históricas.
Traballo tutelado	Traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado orientados ao achegamento á bibliografía especializada, aos instrumentos de recompilación de información e ás fontes propias da Historia do Presente. Deberán estar asignados inexcusablemente antes do remate do primeiro mes do cuadrimestre.
Presentación	Exposición sintética na aula dos traballos realizados en grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	Resolución de dúbidas sobre a materia explicada nas leccións maxistras, sobre as lecturas recomendadas para a preparación das clases prácticas e seminarios. Resolución de dúbidas e problemas que poidan aparecer a medida que se desenrola a elaboración do traballo en grupo. Resolución de calquera outra dúbida ou problema que se lle poida plantexar ó alumnado. Todo o alumnado: curso virtual na plataforma de Teledocencia Moodle (MooVi, Uvigo), Tutoría presencial (despacho), Tutoría no Campus Remoto, correo electrónico.
Traballo tutelado	Resolución de dúbidas sobre a materia explicada nas leccións maxistras, sobre as lecturas recomendadas para a preparación das clases prácticas e seminarios. Resolución de dúbidas e problemas que poidan aparecer a medida que se desenrola a elaboración do traballo en grupo. Resolución de calquera outra dúbida ou problema que se lle poida plantexar ó alumnado. Todo o alumnado: curso virtual na plataforma de Teledocencia Moodle (Moovi, Uvigo), Tutoría presencial (despacho), Tutoría no Campus Remoto, correo electrónico.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	Presentación e entrega, na data sinalada dos traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado. Valorarase o marco teórico, a estrutura e articulación do traballo, a reflexión crítica sobre as fontes e a presentación formal do mesmo. Obxectivos de aprendizaxe. Profundizar mas destrezas propias da aprendizaxe histórica, entre as que destacan: localización dos acontecementos no espazo e no tempo, manexo de fontes de información, interpretación crítica dos datos, conciencia de que as explicacións históricas son produto da interacción de diversos factores, capacidade de análise e síntese, capacidade de emitir xuízos fundamentados sobre asuntos controvertidos. Dentro das técnicas historiográficas: manexo das categorías temporais, representación de ciclos e de etapas, vocabulario específico, etc.	30	A3 B8 D1 B9 D2 B10 D6 B11 D7 D8 D9 D12 D14 D15 D16

Exame de preguntas de desenvolvemento	Valoraranse os coñecementos teóricos da materia, a estruturación de ideas e a precisión e claridade expositiva. Resultados da aprendizaxe: Capacidade para reflexionar criticamente sobre aspectos importantes do Presente e sobre a construción de valores sociais, os cambios nas relacións de xénero e interxeracionais, multiculturalidade e interculturalidade, a discriminación e inclusión social, etc.	30	B9	D1 D2 D6 D7 D8 D14 D20 D23
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Seminarios : Selección, presentación, análise e crítica dos materiais traballados e capacidade para fomentar o debate, a discusión e a participación. Traballos de aula: Presentación e entrega, nas datas sinaladas e conforme aos parámetros indicados, dos exercicios prácticos indicados. Resultados da aprendizaxe: Dentro das técnicas historiográficas: manexo das categorías temporais, representación de ciclos e de etapas, vocabulario específico, etc. Integración de novas tecnoloxías de información: fontes primarias e como un obxecto de estudo, alcanzando a capacidade de analizar criticamente o impacto das novas tecnoloxías e medios de comunicación	40	A3 B8 B10	C31 D1 C32 D2 C33 D6 C34 D7 C35 D8 C37 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D20 D23

Outros comentarios sobre a Avaliación

Valoraranse a asistencia e participación activa nas sesións teóricas e prácticas, seminarios, titorías e outras actividades.

Aqueles alumnos que non se acollan á modalidade presencial, couda que deberán comunicar ao profesor responsable dentro do primeiro mes do cuatrimestre, examinaranse de todo o programa da materia, o cal deberán preparar a partir da bibliografía básica sinalada. Asemade, deberán realizar obrigatoriamente un traballo práctico ou bibliográfico, que será asignado polo profesor responsable con anterioridade ao remate das sesións presenciais e entregado na data do exame. Este último suporá o 70% da nota final e o traballo o 30%.

Os alumnos da modalidade presencial que non realicen todas as actividades e traballos prácticos ou non acaden nestes ou no examen a cualificación de aprobado, deberán repetir na segunda convocatoria aquelas partes da materia que teñan suspensas ou ben acollerse á modalidade non presencial con idénticos requisitos aos esixidos a este alumnado.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade: <http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Núñez Seixas, X.M., **Las utopías pendientes. Una breve historia del mundo desde 1945**, 1ª, Crítica, 2015

Avilés Farré, Juan, Pardo, Rosa y Sepúlveda, Isidro., **Las Claves del mundo actual : una historia global desde 1989**, 1ª, Síntesis, 2014

Fontana, Josep, **Por el bien del imperio : una historia del mundo desde 1945**, 8ª, Pasado y Presente, 2011

Judt, Tony, **Postguerra : una historia de Europa desde 1945.**, 1ª, Taurus, 2012

Aróstegui, Julio, **La Historia vivida : sobre la historia del presente.**, 1ª, Alianza Editorial, 2004

Avilés Farré, Juan. y Sepúlveda, Isidro., **Historia del mundo actual : de la caída del Muro a la Gran Recesión**, 1ª, Síntesis, 2014

Aróstegui, Julio, **Investigación histórica : teoría y método.**, 2ª, Crítica, 2001

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou

non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Manteñense todas as metodoloxías, adaptadas a docencia a través do Campus Remoto e ao traballo, individual ou en grupo, remoto a través da plataforma de teledocencia Moovi e outros mecanismos colaborativos.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As tutorías realizaránse a través do Campus remoto, foros na plataforma de teledocencia Moovi, correo electrónico, etc.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Non se modifican os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

As fontes de información e materiais existentes no curso virtual (Moovi) permiten traballar todos os contidos e son suficientes para facilitar a auto-aprendizaxe.

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Non se prevé ningún cambio en relación coas probas de avaliación e a porcentaxe correspondente a cada proba.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicología: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento**

Materia	Psicología: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento			
Código	P02G120V01204			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Psicología evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Alvarez Lires, Francisco Javier			
Profesorado	Alvarez Lires, Francisco Javier			
Correo-e	xabieral@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Estudo teórico-práctico das dificultades da aprendizaxe e os trastornos de desenvolvemento. Tratamentos psicolóxicos dos mesmos e maneiras de realizar a súa prevención			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
C3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións
C4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D16	Aprendizaxe autónoma

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
1. Identificar as dificultades da aprendizaxe e as disfuncións da personalidade.	B10	C4 C6 C13	D2 D7 D8 D9 D13
2. Comunicalas e colaborar no seu tratamento.	A2 A4	C3 C4 C5 C13	D1 D2

3. Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	B10	C3 C4 C6 C13 C17 C19	D1 D2 D7 D8 D9 D13 D16
4. Aplicar os coñecementos adquiridos para favorecer a aprendizaxe e o desenvolvemento en contextos diversos e plurais.	A2 A4	B10 C3 C4 C6 C13 C17 C19	D2 D7 D8 D13 D16

Contidos

Tema	
□ As necesidades específicas do apoio educativo	Exposición de contidos e discusión guiada. Traballo dirixido polo profesor/a. Técnicas grupais participativas. Resolución de dúbidasdas, consulta e seguimento de traballos. Probas orais e/ou escritas. Actividade autónoma do alumno.
□ Identificación, prevención e intervención psicoeducativa das dificultades na aprendizaxe escolar durante a educación primaria	Exposición de contidos e discusión guiada. Traballo dirixido polo profesor/a. Técnicas grupais participativas. Resolución de dúbidasdas, consulta e seguimento de traballos. Probas orais e/ou escritas. Actividade autónoma do alumno.
□ Identificación, prevención e intervención psicoeducativa das dificultades na aprendizaxe escolar, asociadas a factores sociais en educación primaria	Exposición de contidos e discusión guiada. Traballo dirixido polo profesor/a. Técnicas grupais participativas. Resolución de dúbidasdas, consulta e seguimento de traballos. Probas orais e/ou escritas. Actividade autónoma do alumno.
□ Identificación, prevención e intervención psicoeducativa dos trastornos do desenvolvemento na educación primaria	Exposición de contidos e discusión guiada. Traballo dirixido polo profesor/a. Técnicas grupais participativas. Resolución de dúbidasdas, consulta e seguimento de traballos. Probas orais e/ou escritas. Actividade autónoma do alumno.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	48.5	45	93.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	26	29
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas 1		26.5	27.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Serán realizados baixo a supervisión do profesor, serán repartidos por grupos . Ao finalizar cada traballo o grupo que o realizou explicarao brevemente ao resto dos grupos . A elaboración do traballo, será supervisada en todo momento polo profesor , ben directamente na aula, mediante tutoría ou por medios informáticos - Exposición de contidos e discusión guiada. - Traballo dirixido polo profesor/a. - Técnicas grupais participativas. - Resolución de dúbidas, consulta e seguimento de traballos. - Probas escritas. - Actividade autónoma do alumnado

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Traballo tutelado	Serán realizados baixo a supervisión do profesor, serán repartidos por grupos . Ao finalázar cada traballo o grupo que o realizou explicaráo brevemente ao resto dos grupos . A elaboración do traballo, será supervisada en todo momento polo profesor, ben directamente na aula, mediante tutoría ou por medios informáticos Exposición de contidos e discusión guiada. Traballo dirixido polo profesor/a. - Técnicas grupais participativas. - Resolución de dúbidas, consulta e seguimento de traballos. - Probas escritas. - Actividade autónoma do alumnado
-------------------	---

Probas	Descrición
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Documentación dos traballos realizados
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de problemas relacionados coas dificultades de aprendizaxe que o alumnado debe resolver de maneira autónoma

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Serán realizados baixo a supervisión do profesor, serán repartidos por grupos . Ao finalizar cada traballo o grupo que o realizou explicaráo brevemente ao resto dos grupos. A elaboración do traballo será supervisada en todo momento polo profesor, ben directamente na aula, mediante tutoría ou por medios informáticos	40	A2 A4	B10 C4 C5 C6 C13 C17 C19	D1 D2 D7 D8 D9 D13 D16	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de problemas relacionados coas dificultades de aprendizaxe que o alumnado debe resolver de maneira autónoma	40				
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Elaboración dun documento por parte do alumnado no que se reflicten as características do traballo levado a cabo. O alumnado debe describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamento dos datos	20	A2 A4	B10 C4 C5 C6	D1 D2 D8 D16	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para poder acollerse á avaliación continua a través de actividades na aula virtual é preciso asistir ás aulas nun 80% do tempo presencial cun aproveitamento idóneo.

Os documentos e arquivos dos traballos e tarefas do curso serán dispostos, en tempo e forma segundo os prazos programados, por cada alumna e cada alumno no seu espazo persoal respectivo no aula virtual do curso, en formatos de código aberto ou de visores libres.

Para obter unha avaliación positiva é preciso obter a cualificación de aprobado en cada un dos apartados establecidos nas probas de avaliación e observar un comportamento correcto nas sesións presenciais, xa que se valorará como condición imprescindible que o aproveitamento e a participación sexan acomodadas. A cualificación final será obtida mediante a acumulación porcentual de cada unha das cualificacións singulares.

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade: <http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>

2ª CONVOCATORIA

O alumnado que se puido acoller ao sistema de avaliación continua na primeira convocatoria, poderá optar por realizar as actividades pendentes de avaliación positiva ou pola realización dun exame. Gardaranse as cualificacións positivas alcanzadas na primeira convocatoria, que se promediarán coas obtidas nesta, de acordo coas porcentaxes indicadas anteriormente. Devandito alumnado tamén poderá optar por realizar un exame.

O alumnado non asistente terá que realizar un exame global da materia

As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade: <http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

María José Fiuza Asorey y María Pilar Fernández Fernández, **Dificultades de aprendizaje y trastornos del desarrollo. Manual didáctico.**, Ediciones Pirámide. Colección "Psicología" Sección, 2014

García, J.M., Pérez, J. e Berrueto, P., **Discapacidad intelectual. Desarrollo, comunicación e intervención**, Cepe., 2002

Marchesi, A., Coll, C. e Palacios, J. (compls.), **Desarrollo psicológico y educación 3. Trastornos del desarrollo y necesidades educativas especiales.**, Alianza, 1999

Deaño, M., **Como prevenir las dificultades del cálculo**, Aljibe, 2000

Nieto, M., **El niño disléxico: Guía para resolver las dificultades de la lectura y la escritura**, Prensa Médica Mexicana, 1982

Defiol Citoles, S., Serrano Chica, F. y Gutierrez Palma, N, **Dificultades específicas de aprendizaje**, Síntesis, 2015

Bibliografía Complementaria

González Pienda, J. y Nuñez Perez, J.C, **Dificultades de aprendizaje escolar**, Piramide, 1998

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/P02G120V01202

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/P02G120V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/P02G120V01103

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen:

Para o curso 2020-2021, non hai modificacións significativas nas metodoloxías nos tres escenarios docentes previstos. A única adaptación resaltable, é a relativa ao seu modo de execución. Dentro do posible escenario de ensino mixto ou semipresencial, as metodoloxías levaríanse a cabo de modo presencial e virtual. Por outra banda, no escenario de ensino a distancia, as metodoloxías previstas adaptaríanse a unha modalidade de execución virtual.

* Metodoloxías docentes que se modifican:

Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto, como se di no apartado anterior, a súa modalidade de execución, presencial e virtual (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual (no caso dun escenario a distancia).

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de tutorización poderán realizarse presencialmente, nas aulas e no despacho 121 da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte, ou por medios telemáticos (Sala 94, clave:Petar2s; por teléfono: 680570241 e por correo electrónico: xabieral@uvigo.é), baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza.

No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a tutorización realizarase unicamente polos medios telemáticos mencionados.

* Modificacións (se procede) dos contidos a impartir

Non hai modificacións nos contidos a impartir.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia, para cada tema.

* Outras modificacións

Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas, a actividade docente virtual se impartirá mediante Campus Remoto, e preverase ao mesmo tempo o uso da plataforma de teledocencia Fatic como reforzo, e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

No escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de modo virtual.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

As probas de avaliación durante o curso 2019-20 nesta materia, ata que se produce a situación de alarma por razóns sanitarias do Covid-19, foron realizadas segundo o establecido na guía docente ordinaria. A partir da implantación do estado de alarma, a avaliación realizouse de modo virtual (a través da plataforma Moodle, de FAITIC, e do Campus remoto), sen modificar a tipoloxía das probas programadas, os criterios de avaliación, nin a ponderación destes na nota final.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas as probas propostas na guía docente para as próximas convocatorias, mantéñense para o curso 2021-22, en calquera das tres modalidades de ensino previstas: presencial, mixta e a distancia.

Os criterios de avaliación, así como a súa ponderación sobre a nota final, mantéñense, tanto para o alumnado asistente, como para o non asistente.

Os procedementos ou tipoloxía de probas de avaliación, tampouco se modifican no seu contido, pero si no seu modo de execución, no caso dos dous potenciais escenarios docentes extraordinarios previstos.

Así, no caso de estar nunha situación de ensino mixta ou semipresencial, as probas de avaliación poderán ser organizadas de modo presencial, dependendo das instalacións e medios dispoñibles. Si non fose posible facelas presencialmente, combinaríase a modalidade presencial coa virtual, ou se realizarían exclusivamente de forma virtual.

Si a situación é de ensino a distancia, todas as probas de avaliación realizaranse de modo virtual.

* Probas que se modifican

Para o curso 2021-2022, non hai modificacións nas probas de avaliación previamente programadas para curso 2019-20. A única modificación, como xa se mencionou no apartado anterior, podería darse con relación á modalidade de avaliación: presencial e/ou virtual, dependendo do escenario sanitario no que se leve a cabo a docencia.

[Proba anterior] => [Proba nova]

* Novas probas

Non se prevén novas probas de avaliación.

* Información adicional

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicología: Psicología da educación: Procesos de aprendizaxe escolar**

Materia	Psicología: Psicología da educación: Procesos de aprendizaxe escolar			
Código	P02G120V01205			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Psicología evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	González González, Salvador Guillermo			
Profesorado	Dosil Díaz, Joaquín González González, Salvador Guillermo Insua Meiras, Francisco			
Correo-e	salva@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia proporciona ao futuro docente un coñecemento detallado sobre o proceso de aprendizaxe dos seus alumnos/as e a forma de melloralo mediante procedementos de instrución acomodados. Na actualidade espérase que o mestre/a desempeñe un papel de guía, titor/a, mediador/a dos procesos de aprendizaxe; que sexa un investigador activo na aula e moi crítico e reflexivo co seu labor. Esta materia é unha ferramenta esencial que o capacitará para desempeñoo destas funcións.			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións

D9	Traballo en equipo
D11	Traballo nun contexto internacional
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto escolar, familiar e social.	A3		C1 C7	D1 D2 D6 D14 D16
Coñecer e aplicar nunha proposta educativa as formulacións actuais baseados na aprendizaxe de competencias.	A2	B2	C5 C16	D1 D6 D11
Identificar e deseñar actuacións educativas na aula para atender a alumnado con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	A2 A3	B4 B7	C6	D2 D7 D8 D13 D15
Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula de primaria e utilízalos para xestionar o clima da aula e a instrución.	A2 A3	B5	C11	D12
Promover o traballo cooperativo e o traballo autónomo que permita deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe con outros docentes e profesionais.	A2 A3 A4		C13	D2 D8 D9 D12
Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación en psicoloxía da educación na idade escolar.	A5	B10	C19	D1 D2 D3 D6 D7 D11 D14 D16

Contidos

Tema	
Paradigmas e concepcións teóricas sobre a aprendizaxe e a aprendizaxe escolar	Contribucións do condutismo á explicación dos procesos de aprendizaxe. Aprendizaxe por observación: a teoría social cognitiva. Aportacións do procesamento da información A teoría sociocultural de Vygotski. A teoría de Bruner e a construción do coñecemento A teoría da aprendizaxe significativa de Ausubel. A concepción construtivista da aprendizaxe escolar.
Contextos e factores condicionantes da aprendizaxe na idade escolar	Ámbitos educativos nas sociedades desenvolvidas. O contexto familiar. Funcións psicolóxicas e educadoras da familia. A interacción familia-escola. Programas de formación de pais. O contexto escolar. Características das prácticas educativas escolares. Factores persoais, contextuais e relacionais que favorecen a aprendizaxe na escola. O profesor/a: elemento clave da aprendizaxe dos alumnos/as. O alumno/a: axente, protagonista e responsable da aprendizaxe. Os contidos. Outros ámbitos educativos. Os mass media como instrumentos educativos.
Procesos e estratexias de aprendizaxe no ámbito escolar	Natureza, estrutura e formulacións teóricas sobre a intelixencia. Procesos e estratexias cognitivas e metacognitivas. Implicacións na aprendizaxe escolar. Avaliación e mellora das habilidades cognitivas.
Procesos afectivos e motivación académica na idade escolar	Autoconceito: formación e relación co rendemento académico. Emocións e aprendizaxe escolar. A motivación do estudante e a aprendizaxe escolar. Estratexias motivacionais.

Interacción alumno-alumno e profesor-alumno na educación primaria	Estilos de ensino e efectividade docente. Relaciones profesor-alumno: representacións, expectativas e interacción. A mediación instrucional. Interacción entre alumnos e aprendizaxe escolar.
Contexto familiar, Tics e aprendizaxe escolar	O uso dos Tics e a aprendizaxe escolar. O uso dos Tics e a instrución.
Métodos e procedementos de investigación en Psicología da Educación	Importancia da investigación nesta disciplina. Métodos de investigación Técnicas de investigación

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	14	21	35
Estudo previo	0	4	4
Resolución de problemas	12	15	27
Traballo tutelado	12	49	61
Seminario	7	7	14
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Estudo previo	Resolución de actividades e traballos na aula e fora dela baixo a dirección do docente
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións idóneas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Traballo tutelado	Resolución de actividades, estudo de casos, elaboración de documentos sobre a temática da materia, tanto na aula como fora dela, baixo a dirección do docente
Seminario	Entrevistas que os grupos manteñen co docente para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Seguimento e asesoramento do traballo grupal.
Resolución de problemas	Execución das actividades de aula.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Informes e exposicións de actividades, resolución de casos correspondentes a metodoloxía de traballos tutelados realizados na aula e fóra da mesma	15	A2	B2	C13	D1
			A3	B4	C19	D2
			A4	B5		D3
				B7		D6
				B10		D7
						D8
						D9
						D11
						D12
						D13
						D14
						D15
						D16

Exame de preguntas obxectivas	Preguntas con diferentes opcións de resposta	35	A2 A3		C1 C7 C11	D1 D3 D7 D14 D16
Resolución de problemas e/ou exercicios	Preguntas sobre contidos específicos e claves da materia	15	A2 A3		C1 C7 C11	D1 D3 D7 D14 D16
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Informes e defensa das prácticas desenvolvidas coa metodoloxía de prácticas de laboratorio	35	A2 A3 A4 A5	B2 B4 B5	C1 C5 C6 C7 C13 C16 C19	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16

Outros comentarios sobre a Avaliación

Alumnado presencial:

Para o alumnado que siga a avaliación continua, os traballos serán obrigatorios e contará a asistencia a clase, que tamén será obrigatoria (esíxese a asistencia regular a, polo menos, o 80% das sesións). Os traballos entregaranse na aula e subiranse á plataforma (Moovi) segundo o calendario que se estableza.

Para superar a materia será preciso que os e as estudantes obteñan en cada proba ou actividades obxecto de avaliación como mínimo un 50% da cualificación establecida para cada apartado. Aquel alumnado que non supere algunha das probas ou actividades que son obxecto de avaliación poderá recuperalas na convocatoria de xullo.

Alumnado non presencial:

No caso de que algunha alumna ou alumno non poida seguir a avaliación continua e o traballo en grupo titorizado polos docentes terá unha avaliación das competencias básicas da materia, na primeira convocatoria e seguintes, que incluírá contidos teóricos (60% da nota final) e prácticos (40% da nota). Para superar a materia será preciso que o ou a estudante obteña en cada unha das partes (teórica e práctica) o 50% da cualificación establecida para cada parte.

Todas as datas oficiais de exames pódense consultar na WEB da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte, na sección de organización académica ou no seguinte enlace: <http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Alonso Tapia, J., **Motivar para el aprendizaje. Teoría y estrategias.**, Edebé, 1997

Coll, C. y Monedero, C., **Psicología de la educación virtual.**, Morata, 2008

González-Pienda, J.A., González, R., Núñez, J.C. y Valle, A., **Manual de Psicología de la Educación**, Pirámide, 2002

Mayer, R.E., **Psicología de la Educación: Vol. II. Enseñar para un aprendizaje significativo.**, Pearson Prentice Hall., 2004

Navarro, J.I. y Martín, C., **Psicología de la educación para docentes.**, Pirámide, 2010

Rodríguez Sánchez, S., **Psicología de la Educación. Grado en Educación Infantil y Primaria.**, Pirámide, 2015

Bibliografía Complementaria

González-Pienda, J.A., Núñez, J.C., Álvarez, L. y Soler, E. (coords.), **Estrategias de aprendizaje: concepto, evaluación e intervención.**, Pirámide, 2002

Mayer, R.E., **Aplicando la ciencia del aprendizaje**, Graó, 2020

Pozo, J.I., **Aprendices y maestros: la nueva cultura del aprendizaje.**, Alianza, 1996

Sampascual, G., **Psicología de la Educación.**, UNED, 2001

Santrock, J. W., **Psicología de la Educación.**, McGraw-Hill, 2006

Trianes, M.V. y Gallardo, J.A., **Psicología de la educación y del desarrollo para profesores.**, Pirámide, 2008

Woolfolk, A.E., **Psicología Educativa**, Prentice Hall, 2010

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento/P02G120V01204

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/P02G120V01103

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen:

Para o curso 2021-2022, non hai modificacións significativas nas metodoloxías nos tres escenarios docentes previstos. A única adaptación resaltable, é a relativa ao seu modo de execución. No posible escenario de ensinanza mixta ou semipresencial, as metodoloxías se levarían a cabo de modo presencial e virtual. Por outra banda, que no escenario de ensinanza a distancia, as metodoloxías previstas se adaptarían a una modalidade de execución virtual.

* Metodoloxías docentes que se modifican:

Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto, como se di no apartado anterior, a súa modalidade de execución, presencial e virtual (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual (no caso dun escenario a distancia).

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de titorización poderán realizarse presencialmente, nas aulas e no despacho 112 da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte, ou por medios telemáticos (Despacho Virtual 1169, clave: Salvador1169; por teléfono: 986 801789; e por correo electrónico: salva@uvigo.es), baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza.

No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a titorización realizarase unicamente polos medios telemáticos mencionados.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Non hai modificacións nos contidos a impartir.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia, para cada tema.

* Outras modificacións

Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas, a actividade docente virtual impartirase mediante Campus Remoto e preverase asemade o uso da plataforma de teledocencia Fatic como reforzo, e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

No escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de modo virtual.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

As probas de avaliación durante o curso 2019-20 nesta materia, ata que se produce a situación de alarma por mor sanitario do Covid-19, foron realizadas segundo o establecido na guía docente ordinaria. A partires da implantación do estado de alarma, a avaliación realizouse de modo virtual (a través da plataforma Moodle, de FAITIC, e do Campus remoto), sen modificar a tipoloxía das probas programadas, os criterios de avaliación, nin a ponderación destes na nota final.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas as probas propostas na guía docente para as vindeiras convocatorias, mantéñense en calquera das tres modalidades de ensinanza previstas: presencial, mixta e a distancia, para o curso 2020-21.

Os criterios de avaliación, así como a súa ponderación sobre a nota final, se manteñen, tanto para o alumnado asistente, coma para o non asistente.

Os procedementos ou tipoloxía de probas de avaliación, tampouco se modifican no seu contido, pero sí no seu modo de execución, no caso dos dous potenciais escenarios docentes extraordinarios previstos.

Así, no caso de estar nunha situación de ensinanza mixta ou semipresencial, as probas de avaliación poderán ser organizadas de modo presencial, dependendo das instalacións e medios dispoñibles. Se non fose posible facelas presencialmente, combinaríase a modalidade presencial coa virtual, ou realizaríanse exclusivamente de forma virtual. Se a situación é de ensinanza a distancia, todas as probas de avaliación realizaranse de modo virtual.

*** Probas que se modifican**

Para o curso 2020-2021, non hai modificacións nas probas de avaliación previamente programadas para curso 2019-20. A única modificación, como xa se mencionou no apartado anterior, podería darse con relación á modalidade de avaliación: presencial ou virtual, dependendo do escenario sanitario no que se leve a cabo a docencia.

*** Novas probas**

Non se prevén novas probas de avaliación.

*** Información adicional**

No caso de realizarse a docencia nun escenario virtual, a avaliación referente as probas "Examen de preguntas objetivas" e "Resolución de problemas y/o ejercicios", realizarase a través da plataforma Moodle. Mentras que, a realización e avaliación dos "traballos tutelados", e os "informes de prácticas, prácticum e prácticas externas", realizarase a través de FAITIC e do despacho e aulas virtuais.
